

Sāmnñaphala sutta.
Sutra par labumu no vientuļniecības.
Sutta pitaka. Sīlakkhandha-vagga. Dīgha nikāya II.
No pāli krieviski tulkojis Aleksandrs Jakovļevičs Sirkins.
Uz latviešu valodu tulkojis Imants Kore.

1. Tā es dzirdēju. Reiz Visgodājamākais kopā ar lielu mūku kopienu, skaitā 1250 cilvēki, ieradās Radžagahā, un apmetās Dživakas Komarabhačas (1) mango koku birzī. Un tajā pašā laikā – Uposathas (2) dienā, ceturtdā mēneša komudas (3) piecpadsmitajā dienā, pilnmēness naktī – Magadhas (4) ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta (5) savu padomnieku ieskausa sēdēja savas pils augšējā stāva terasē. Un lūk, tajā Uposathas dienā Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta jūtu uzplūdā iesaucās:

- Cienījamie, cik apburoša mēness nakts! Cienījamie, cik brīnišķīga mēness nakts! Cienījamie, cik gleznaina mēness nakts! Cienījamie, cik labvēlīga mēness nakts! Kuru mūku vientuļnieku, vai brahmani mēs tagad

varētu pagodināt ar savu apmeklējumu? Kurš no godbijību izraisošajiem sniegs skaidrību un nomierinās mūsu prātu?

2. Pēc šiem vārdiem, viens no ķēniņa padomniekiem Magadhas ķēniņam Adžatasattam Vedehiputtam teica šādi:

-Dievišķais, ir tāds Purana Kassapa, kopienas vadītājs, daudzu piekritēju vadītājs, daudzu sekotāju skolotājs, pazīstams un izslavēts reliģiskā ordeņa dibinātājs, daudzu cilvēku augsti godāts, jau sen atzinību izpelnījies, ilgu laiku klejojis, novecojis, sasniedzot cienījamu vecumu. Lai dievišķais pagodina Puranu Kassapu ar savu apmeklējumu. Var būt, ka Purana Kassapa, jūsu apmeklējuma pagodināts, sniegs skaidrību un nomierinās dievišķā prātu.

Kad tā tika pateikts, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta neko neatbildēja.

3. Tad cits ķēniņa padomnieks Magadhas ķēniņam Adžatasattam Vedehiputtam teica šādi:

-Dievišķais, ir tāds Makkhali Gosala, kopienas vadītājs, daudzu piekritēju vadītājs, daudzu sekotāju skolotājs, pazīstams un izslavēts reliģiskā ordeņa dibinātājs, daudzu cilvēku augsti godāts, jau sen atzinību izpelnījies, ilgu laiku klejojis, novecojis, sasniedzot cienījamu vecumu. Lai dievišķais pagodina Makkhali Gosalu ar savu apmeklējumu. Var būt, ka Makkhali Gosala, jūsu apmeklējuma pagodināts, sniegs skaidrību un nomierinās dievišķā prātu.

Kad tā tika pateikts, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta neko neatbildēja.

4. Tad nākamais ķēniņa padomnieks Magadhas ķēniņam Adžatasattam Vedehiputtam teica šādi:

-Dievišķais, ir tāds Adžita Kesakambala, kopienas vadītājs, daudzu piekritēju vadītājs, daudzu sekotāju skolotājs, pazīstams un izslavēts reliģiskā ordeņa dibinātājs, daudzu cilvēku augsti godāts, jau sen atzinību izpelnījies, ilgu laiku klejojis, novecojis, sasniedzot cienījamu vecumu. Lai dievišķais pagodina Adžitu Kesakambalu ar savu apmeklējumu. Var būt, ka Adžita Kesakambala, jūsu apmeklējuma pagodināts, sniegs skaidrību un nomierinās dievišķā prātu.

Kad tā tika pateikts, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta neko neatbildēja.

5. Tad nākamais ķēniņa padomnieks Magadhas ķēniņam Adžatasattam Vedehiputtam teica šādi:

-Dievišķais, ir tāds Pakudha Kaččajana, kopienas vadītājs, daudzu piekritēju vadītājs, daudzu sekotāju skolotājs, pazīstams un izslavēts reliģiskā ordeņa dibinātājs, daudzu cilvēku augsti godāts, jau sen atzinību izpelnījies, ilgu laiku klejojis, novecojis, sasniedzot cienījamu vecumu. Lai dievišķais pagodina Pakudhu Kaččajanu ar savu apmeklējumu. Var būt, ka Pakudha Kaččajana, jūsu apmeklējuma pagodināts, sniegs skaidrību un nomierinās dievišķā prātu.

Kad tā tika pateikts, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta neko neatbildēja.

6. Tad nākamais ķēniņa padomnieks Magadhas ķēniņam Adžatasattam Vedehiputtam teica šādi:

-Dievišķais, ir tāds Sandžaja Belatthaputta, kopienas vadītājs, daudzu piekritēju vadītājs, daudzu sekotāju skolotājs, pazīstams un izslavēts reliģiskā ordeņa dibinātājs, daudzu cilvēku augsti godāts, jau sen atzinību izpelnījies, ilgu laiku klejojis, novecojis, sasniedzot cienījamu vecumu. Lai dievišķais pagodina Sandžaju Belatthaputtu ar savu apmeklējumu. Var būt, ka Sandžaja Belatthaputta, jūsu apmeklējuma pagodināts, sniegs skaidrību un nomierinās dievišķā prātu.

Kad tā tika pateikts, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta neko neatbildēja.

7. Tad nākamais ķēniņa padomnieks Magadhas ķēniņam Adžatasattam Vedehiputtam teica šādi:

-Dievišķais, ir tāds Nigantha Nataputta, kopienas vadītājs, daudzu piekritēju vadītājs, daudzu sekotāju skolotājs, pazīstams un izslavēts reliģiskā ordeņa dibinātājs, daudzu cilvēku augsti godāts, jau sen atzinību izpelnījies, ilgu laiku klejojis, novecojis, sasniedzot cienījamu vecumu. Lai dievišķais pagodina Niganthu Nataputtu ar savu apmeklējumu. Var būt, ka Nigantha Nataputta, jūsu apmeklējuma pagodināts, sniegs skaidrību un nomierinās dievišķā prātu.

Kad tā tika pateikts, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta neko neatbildēja.

8. Bet tajā laikā netālu no Magadhas ķēniņa Adžatasattas Vedehiputtas klusējot sēdēja Dživaka Komarabhača. Un tad Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta tā sacīja Dživakam Komarabhačam:

-Bet tu, mans uzticamais Dživaka, kāpēc klusē?

-Dievišķais! Visgodājamākais, Arhats, Visaugstāko Pilnīgo Pareizo Atmošanos Sasniegušais, apmeties pie mums, mūsu mango koku birzī

kopā ar lielu mūku kopienu, skaitā divpadsmit ar pusi simtu mūku. Un lūk, par viņu, Visgodājamāko, ir šāda laba slava:

„Viņš – Visgodājamākais, Arhats, Visaugstāko Pilnīgo Pareizo Atmošanos Sasniegušais, Gudrībā un Labdabībā Pilnīgais, uz Augstāko pasauli ejošais (Sugata).” Lai dievišķais pagodina Visgodājamāko ar savu apmeklējumu. Varbūt, Visgodājamākais, jūsu apmeklējuma pagodināts, sniegs skaidrību un nomierinās dievišķā prātu

-Tādā gadījumā, mans uzticamais Dživaka, sagatavo ziloņus gājienam.

9. – Lai būtu tā, dievišķais, - nekavējoties Magadhas ķēniņam

Adžatasattam Vedehiputtam atbildēja Dživaka Komarabhača, un, sagatavojis gājienam piecsimt ziloņu, kā arī īpašu majestātisku ziloni ķēniņam, ziņoja Magadhas ķēniņam Adžatasattam Vedehiputtam:

- Dievišķais, ziloni gājienam sagatavoti. Tagad rīkojies tā, kā uzskati pat vajadzīgu.

Un tad Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta, uzsēdinājies savas sievas uz piecsimt pārgājiena ziloņiem, pats uzsēdies uz sava pārgājiena ziloņa, devās ceļā, lāpnešu pavadīts, demonstrēdams savu ķēnišķīgo dižumu, izgājis no Radžagrihas devās uz Dživakas Komarabhača mango koku birzi.

10. Un lūk, netālu no mango koku birzs Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta sajuta bailes, stingumu, skudriņas pār ķermeni. Un tad Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta, nobijies, uztraucies, sajūtot skudriņas pār ķermeni, tā teica Dživakam Komarabhačam:

-Tu mani nemāni, mans uzticamais Dživaka? Vai tikai tu neved mani maldos, uzticamais Dživaka? Nenodosi mani ienaidniekiem, uzticamais Džitaka? Kā tas iespējams, ka pie tik milzīgas mūku kopienas, skaitā divpadsmit ar pusi simtus mūku, nav dzirdams ne šķaudiens, ne klepus, ne kāda cita trokšņa?

-Neuztraucies, dižais ķēniņ! Es nemānu tevi, dievišķais. Es nevedu tevi maldos, dievišķais. Es nenododu tevi ienaidniekiem, dievišķais. Ej uz priekšu, dižais ķēniņ, eju uz priekšu, dižais ķēniņ! Tur lapenē deg lāpas.

11. Un lūk, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta, atjājies uz ziloņa cik zilonim ļāva ceļš, tad nokāpa un kājām devās līdz lapenes durvīm.

Atnācis viņš tā teica Dživakam Komarabhačam:

-Kur ir Visgodājamākais, mans uzticamais Dživaka?

-Lūk Visgodājamākais, dižais ķēniņ. Lūk Visgodājamākais, dižais ķēniņ, sēd netālu no centrālās kolonnas, mūku kopienas priekšā, seju pavērsis uz

austrumiem.

12. Tad Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta pietuvojās Visgodājamākajam. Pietuvojies nostājās viņam blakus. Nostājies blakus un veroties uz mūkiem, kuri sēdēja klusumā, sēdēja rāmumā, gluži kā mierīgs ezers, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta apbrīnodams teica:

-Lai mans dēls Udaibhadda būtu apveltīts ar tādu pašu mierīgumu, kādu šobrīd apveltīti šīs mūku kopienas mūki!

[Buda jautāja:] – Vai esi šeit atnācis mīlestības dēļ, diženais ķēniņ?

- Godājamais Skolotāj, man ļoti dārgs ir mans dēls Udaibhadda.

Godājamais Skolotāj, lai mans dēls Udaibhadda būtu apveltīts ar tādu pašu mierīgumu, kādu šobrīd apveltīti šīs mūku kopienas mūki.

13. Un tad, paklanījies Visgodājamākajam, un kopā saliktām plaukstām godbijīgi sveicinājis mūku kopienas mūkus, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta apsēdās līdzās Visgodājamākajam. Apsēdies līdzās, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta tā sacīja Visgodājamākajam:

-Godājamais Skolotāj, es vēlos Visgodājamākajam jautāt par vienu lietu, ja Visgodājamākais būtu gatavs man izskaidrot šo jautājumu.

-Jautā, dižais ķēniņ, ja tevi māc šaubas.

14. - Godājamais Skolotāj, cilvēkiem ir visdažādākās nodarbošanās, tādas kā: ziloņu dzinēji, zirgu iejājēji, ratnieki, loka šāvēji, karoga nesēji, karaspēka virspavēlnieki, provianta sagādātāji, varenie troņa mantinieki, izlūki, varonīgie kareivji uz ziloņiem, robežu sargi, vergi kalpotāji, pavāri, bārdziņi, pavadoņi, maiznieki, rēķinveži, rakstveži, kā arī daudzi citi tamlīdzīgi amati. Un šajā dzīvē viņi dzīvo, pateicoties reālam labumam no sava amata. Ar to viņi iegūst laimi un prieku sev, sniedz laimi un prieku saviem vecākiem, sniedz laimi un prieku saviem bērniem un sievai, sniedz laimi un prieku saviem draugiem un biedriem. Un viņi veic cienīgus ziedojumus vientuļniekiem un brahmaņiem, kas viņus tuvina debesīm, atnes laimi un ved viņus uz debesīm. Godājamais skolotāj, vai var līdzīgā veidā norādīt kāds ir reāls labums no vientuļniecības, iegūstams jau šajā dzīvē?

15. - Vai atceries, diženais ķēniņ, kā tu uzdevi šo jautājumu citiem vientuļniekiem un brahmaņiem?

- Godājamais Skolotāj, es atceros, kā uzdevu šo jautājumu citiem vientuļniekiem un brahmaņiem.

- Kā gan viņi tev atbildēja, diženais ķēniņ? Ja tev nav grūti, pastāsti.
- Godājamais Skolotāj, man nav grūti tur, kur sēž Visgodājamākais, vai Visgodājamākajam līdzīgie.
- Ja tā, diženais ķēniņ, tad pastāsti.

16. – Reiz, Godājamais Skolotāj, es apmeklēju Puranu Kassapu. Aizgājis pie viņa, es ar Puranu Kassapu apmainījos pieklājīgiem sveicieniem. Pieklājīgi apsveicinājušies, es apsēdos viņam līdzās. Apsēdies līdzās, Godājamais Skolotāj, es tā teicu Puranam Kassapam:

„Cienījamais Kassapa, cilvēkiem ir visdažādākās nodarbošanās, tādas kā: ziloņu dzinēji, zirgu iejājēji, ratnieki, loka šāvēji, karoga nesēji, karaspēka virspavēlnieki, provianta sagādātāji, varenie troņa mantinieki, izlūki, varonīgie kareivji uz ziloņiem, robežu sargi, vergi kalpotāji, pavāri, bārddziņi, pavadoni, maiznieki, rēķinveži, rakstveži, kā arī daudzi citi tamlīdzīgi amati. Un šajā dzīvē viņi dzīvo, pateicoties reālam labumam no sava amata. Ar to viņi iegūst laimi un prieku sev, sniedz laimi un prieku saviem vecākiem, sniedz laimi un prieku saviem bērniem un sievietēm, sniedz laimi un prieku saviem draugiem un biedriem. Un viņi veic cienīgus ziedojumus vientuļniekiem un brahmaņiem, kas viņus tuvina debesīm, atnes laimi un ved viņus uz debesīm. Cienījamais Kassapa, vai var līdzīgā veidā norādīt kāds ir reāls labums no vientuļniecības, iegūstams jau šajā dzīvē?”

17. Kad tas tika pateikts, Godājamais Skolotāj, Purana Kassapa tā man atbildēja:

„Diženais ķēniņ, ja cilvēks veic darbību, vai pamudina citus rīkoties: iznīcina vai pamudina iznīcināt, spīdzina vai pamudina spīdzināt, nes nelaimi vai pamudina atnest nelaimi, nogurdina vai pamudina nogurdināt, iebiedē vai pamudina iebiedēt, atņem dzīvību; piesavinās to, kas nav dots; ielaužas mājās, laupa un apzog namīpašniekus, aplaupa uz lielceļiem, pavedina citu sievas, runā nepatiesību – tad visās šajās darbībās nav viņam nekā sliktas (nekāda negatīva). Pat ja ar asi notrītu līko miesnieka nazi viņš pilnīgi visus uz šās zemes dzīvojošos samīcītu vienā asiņainā masā, vienā gaļas kalnā – ar to viņš neradīs pats sev nekādus sliktos (negatīvos) cēloņus, no šās darbības viņam nebūs nekādas sliktās (negatīvās) sekas. Un pat ja viņš dosies pa Gangas labo krastu, nogalinot vai pamudinot nogalināt, iznīcinot vai pamudinot iznīcināt, spīdzinot vai pamudinot spīdzināt - ar to viņš neradīs pats sev nekādus sliktos (negatīvos) cēloņus, no šās darbības viņam nebūs nekādas sliktās

(negatīvās) sekas. Un pat ja viņš dosies pa Gangas kreiso krastu, upurējot vai pamudinot upurēt, veicot ziedojumus vai pamudinot veikt ziedojumus, - ar to viņš neradīs pats sev nekādus labos (pozitīvos) cēloņus, no šās darbības viņam nebūs nekādas labās (pozitīvās) sekas.” Lūk tā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par reālo labumu no vientuļniecības, Purana Kassapa man atbildēja ar sprediķi par cēloņu un seku neekstenci darbības. Godājamais Skolotāj, tas ir līdzīgi kā uz jautājumu par mango koka augļiem saņemt atbildi par maizes koka augļiem, vai uz jautājumu par maizes koka augļiem saņemt atbildi par mango koka augļiem. Līdzīgā veidā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par vientuļniecības reālo labumu Purana Kassapa atbildēja ar sprediķi par cēloņu un seku neekstenci darbības.

Tad es pie sevis nodomāju: „Kā gan var kāds nebūt, līdzīgs man, pat domās nosodīt manā valstī dzīvojošo mūku – vientuļnieku, vai priesteri?” Un tad, Godājamais Skolotāj, neteikdams Purana Kassapam nedz piekrišanas, nedz neticības vārdus, klusībā biju neapmierināts. Neizsakot neapmierinātību, un viņa teikto nepieņēmis, piecēlos un devos prom.

18. Citā reizē, Godājamais Skolotāj, es apmeklēju Makkhalu Gosalu. Aizgājis pie viņa, es ar Makkhalu Gosalu apmainījos pieklājīgiem sveicieniem. Pieklājīgi apsveicinājušies, es apsēdos viņam līdzās.

Apsēdies līdzās, Godājamais Skolotāj, es tā teicu Makkhalam Gosalam: „Cienījamais Gosala, cilvēkiem ir visdažādākās nodarbošanās, tādas kā: ziloņu dzinēji, zirgu iejājēji, ratnieki, loka šāvēji, karoga nesēji, karaspēka virspavēlnieki, provianta sagādātāji, varenie troņa mantinieki, izlūki, varonīgie kareivji uz ziloņiem, robežu sargi, vergi kalpotāji, pavāri, bārddziņi, pavadoni, maiznieki, rēķinveži, rakstveži, kā arī daudzi citi tamlīdzīgi amati. Un šajā dzīvē viņi dzīvo, pateicoties reālam labumam no sava amata. Ar to viņi iegūst laimi un prieku sev, sniedz laimi un prieku saviem vecākiem, sniedz laimi un prieku saviem bērniem un sievietēm, sniedz laimi un prieku saviem draugiem un biedriem. Un viņi veic cienīgus ziedojumus vientuļniekiem un brahmaņiem, kas viņus tuvina debesīm, atnes laimi un ved viņus uz debesīm. Cienījamais Gosala, vai var līdzīgā veidā norādīt kāds ir reāls labums no vientuļniecības, iegūstams jau šajā dzīvē?”

19. Kad tas tika pateikts, Godājamais Skolotāj, Makkhala Gosala tā man atbildēja:

„Diženais ķēniņš, nav cēloņi un nav nosacījumi, no kuriem dzīvās būtnes pagrimst netikumīgās vēlmēs. Bez cēloņiem un nosacījumiem būtnes pagrimuši netikumā. Nav cēloņi un nosacījumi, no kuriem dzīvās būtnes attīrās no netikumiem. Bez cēloņiem un nosacījumiem dzīvās būtnes attīrās no netikuma. Nav individuāla „es”, nav cita „es”, nav cilvēciskā individualitāte. Nav spēka, nav enerģijas, nav cilvēciskā spēka, nav cilvēciskā enerģija. Visas būtnes – viss dzīvais, viss dzimušais, visas dvēseles – bezpalīdzīgs, bezspēcīgs, bez personiskās enerģijas; padoti liktenim, kas kustina to eksistenci. Un viņi izjūt prieku un ciešanas sešos eksistēšanas veidos.

Ir 1.406.600 eksistēšanas pamata formas, 500 karmas veidu, piecu veidu karma un trīs veidu karma, pilnā un pus pilnā karma. Ir 62 garīgās prakses ceļi, 62 pārmaiņu kalpas, seši pārdzimšanas veidi, astoņi cilvēku tipi, 4900 askēzes veidu, 4900 mūku vientuļnieku vaidi, 4900 nagu dzīves vietas, 2000 iespēju, 3000 elles, 36 šķebinošo pasaulu, septiņas uztveres sfēras, septiņas ne – uztveres sfēras, septiņas no valgiem brīvās sfēras, septiņi dievu veidi, septiņi cilvēku veidi, septiņu dēmonu veidi (*sansk.* pišača - no cilvēku miesas pārtiekošs dēmonu veids), septiņi skaņas veidi, septiņi ceļi, septiņsimt ceļi, septiņi pārtraukumi, septiņsimt pārtraukumu, septiņi miega veidi, septiņsimt miega veidi, 8.400.000 diženās kalpas, kuru laikā gan nezinošie, gan gudrie pārdzimst, pārejot no eksistences uz eksistenci – līdz ciešanas nav pilnībā izsmeltas.

Un nevajag domāt, ka pateicoties tikumības vai labu paradumu ievērošanai, askētismam vai svētai dzīvei ir iespējams nobriedināt nenobriedušas karmas augļus, vai ka pateicoties labās karmas augļu nobriešanai iespējama laba atbrīvošanās – tas nav iespējams. Prieks un ciešanas ir atmērītas. Samsārai ir savas robežas, tās neattālinās un nesašaurinās, nepalielinās un nemazinās. Līdzīgi kā gaisā pamests dzijas kamols izzūd tad, kad dzija pilnībā attinusi, tādā pašā veidā nezinošie un gudrie pārdzimst samsārā, pāriet no eksistences uz eksistenci tik ilgi, kamēr nav izsmeltas ciešanas.”

Lūk tā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par reālo labumu no vientuļniecības, Makkhala Gosala man atbildēja ar sprediķi par samsāras attīrīšanu. Godājamais Skolotāj, tas ir līdzīgi kā uz jautājumu par mango koka augļiem saņemt atbildi par maizes koka augļiem, vai uz jautājumu par maizes koka augļiem saņemt atbildi par mango koka augļiem. Līdzīgā

veidā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par vientuļniecības reālo labumu Makkhala Gosala atbildēja ar sprediķi par samsāras attīrīšanu. Tad es pie sevis nodomāju: „Kā gan var kāds nebūt, līdzīgs man, pat domās nosodīt manā valstī dzīvojošo mūku – vientuļnieku, vai priesteri?” Un tad, Godājamais Skolotāj, neteikdams Makkhala Gosalam nedz piekrišanas, nedz neticības vārdus, klusībā biju neapmierināts. Neizsakot neapmierinātību, un viņa teikto nepieņēmis, piecēlos un devos prom.

20. Citā reizē, Godājamais Skolotāj, es apmeklēju Adžitu Kesakambalu. Aizgājis pie viņa, es ar Adžitu Kesakambalu apmainījos pieklājīgiem sveicieniem. Pieklājīgi apsveicinājušies, es apsēdos viņam līdzās. Apsēdies līdzās, Godājamais Skolotāj, es tā teicu Adžita Kesakambalam: „Cienījamais Adžita, cilvēkiem ir visdažādākās nodarbošanās, tādas kā: ziloņu dzinēji, zirgu iejājēji, ratnieki, loka šāvēji, karoga nesēji, karaspēka virspavēlnieki, provianta sagādātāji, varenie troņa mantinieki, izlūki, varonīgie kareivji uz ziloņiem, robežu sargi, vergi kalpotāji, pavāri, bārddziņi, pavadoni, maiznieki, rēķinveži, rakstveži, kā arī daudzi citi tamlīdzīgi amati. Un šajā dzīvē viņi dzīvo, pateicoties reālam labumam no sava amata. Ar to viņi iegūst laimi un prieku sev, sniedz laimi un prieku saviem vecākiem, sniedz laimi un prieku saviem bērniem un sievai, sniedz laimi un prieku saviem draugiem un biedriem. Un viņi veic cienīgus ziedojumus vientuļniekiem un brahmaņiem, kas viņus tuvina debesīm, atnes laimi un ved viņus uz debesīm. Cienījamais Adžita, vai var līdzīgā veidā norādīt kāds ir reāls labums no vientuļniecības, iegūstams jau šajā dzīvē?”

Kad tas tika pateikts, Godājamais Skolotāj, Adžita Kesakambala tā man atbildēja:

„Diženais ķēniņ, nav labdarība, nav upurēšana, nav ziedošana, nav atbilstoša atmaksa par labu un sliktu darbību. Nav šīs dzīves, nav nākamās dzīves (burtiski: nav šīs pasaules, nav sekojošās), nav mātes, nav tēva, nav būtnes, kuras sevi pašas rada brīnišķīgā veidā. Nav vientuļnieku un priesteru, kuri pareizi dzīvojot, pareizi praktizējot spēj pasludināt par šo un nākamajām dzīvēm, tiešā veidā skatot, pateicoties dievišķajai gudrībai. Cilvēks ir sastāvošs no četriem dižiem elementiem. Kad laiks iztecējis, viņa zemes elements atgriežas un ieiet [ārējā] kopējā zemē, ūdens elements atgriežas un ieiet kopējā ūdenī, uguns elements atgriežas un ieiet kopējā ugunī, vēja elements atgriežas un ieiet kopējā gaisā. Sajūtu uztvere izšķīst telpā. Četri cilvēka un piektais – nesējs.

Mirušo ļaudis nes uz kremācijas vietu, un kamēr iet, runā par viņu, atceras. Bet tur paliek vien pelēki kauli, ziedojums sadeg pelnos. Muļķības – šie ziedojumi. Runas par to, ka kādam no tā ir kāds labums – nevērtīga melīga pļāpāšana. Sabrūkot ķermenim, gan muļķi, gan gudrie pārtrauc savu eksistēšanu, izzūd, neeksistē pēc nāves”.

Lūk tā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par reālo labumu no vientuļniecības, Adžita Kesakambala man atbildēja ar sprediķi par iznīcību. Godājamais Skolotāj, tas ir līdzīgi kā uz jautājumu par mango koka augļiem saņemt atbildi par maizes koka augļiem, vai uz jautājumu par maizes koka augļiem saņemt atbildi par mango koka augļiem. Līdzīgā veidā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par vientuļniecības reālo labumu Adžita Kesakambala atbildēja ar sprediķi par iznīcību.

Tad es pie sevis nodomāju: „Kā gan var kāds nebūt, līdzīgs man, pat domās nosodīt manā valstī dzīvojošo mūku – vientuļnieku, vai priesteri?” Un tad, Godājamais Skolotāj, neteikdams Adžita Kesakambalam nedz piekrišanas, nedz neticības vārdus, klusībā biju neapmierināts. Neizsakot neapmierinātību, un viņa teikto nepieņēmis, piecēlos un devos prom.

21. Citā reizē, Godājamais Skolotāj, es apmeklēju Pakudhu Kaččajanu.

Aizgājis pie viņa, es ar Pakudhu Kaččajanu apmainījos pieklājīgiem sveicieniem. Pieklājīgi apsveicinājušies, es apsēdos viņam līdzās.

Apsēdies līdzās, Godājamais Skolotāj, es tā teicu Pakudha Kaččajanam: „Cienījamais Kaččajana, cilvēkiem ir visdažādākās nodarbošanās, tādas kā: ziloņu dzinēji, zirgu iejājēji, ratnieki, loka šāvēji, karoga nesēji, karaspēka virspavēlnieki, provianta sagādātāji, varenie troņa mantinieki, izlūki, varonīgie kareivji uz ziloņiem, robežu sargi, vergi kalpotāji, pavāri, bārdzīņi, pavadoņi, maiznieki, rēķinveži, rakstveži, kā arī daudzi citi tamlīdzīgi amati. Un šajā dzīvē viņi dzīvo, pateicoties reālam labumam no sava amata. Ar to viņi iegūst laimi un prieku sev, sniedz laimi un prieku saviem vecākiem, sniedz laimi un prieku saviem bērniem un sievai, sniedz laimi un prieku saviem draugiem un biedriem. Un viņi veic cienīgus ziedojumus vientuļniekiem un brahmaņiem, kas viņus tuvina debesīm, atnes laimi un ved viņus uz debesīm. Cienījamais Kaččajana, vai var līdzīgā veidā norādīt kāds ir reāls labums no vientuļniecības, iegūstams jau šajā dzīvē?”

Kad tas tika pateikts, Godājamais Skolotāj, Pakudha Kaččajana tā man atbildēja:

„Diženais ķēniņš, ir septiņi elementi, tie eksistē mūžīgi, nemainīgi, neradīti, neviena neizveidoti, neauglīgi, pastāvīgi, kā kalna virsotne, kā stingri stāvošs stabs. Tie ir nesagraujami, neizmaināmi – tie nekaitē viens otram, un nespēj viens otram izraisīt nedz prieku, nedz ciešanas, nedz prieku un ciešanas vienlaicīgi. Kādi ir tie septiņi? Tie ir zemes elements, ūdens elements, uguns elements, gaisa elements, apmierinājums, prieks, ciešanas un septītais – dvēsele. Tādi ir septiņi elementi, mūžīgi, nemainīgi, neradīti, neviena neizveidoti, neauglīgi, pastāvīgi, kā kalna virsotne, kā stingri stāvošs stabs. Tie ir nesagraujami, neizmaināmi – tie nekaitē viens otram, un nespēj viens otram izraisīt nedz prieku, nedz ciešanas, nedz prieku un ciešanas vienlaicīgi. Un nav šeit ne slepkavas, ne pamudinātājs slepkavot; ne klausītājs, ne pamudinātājs klausīties; ne atpazinējs, ne pamudinātājs atpazīt. Un, kad kāds nebūt, ar asu zobenu nocērt galvu, tad nevienam neatņem dzīvību. Vienkārši zobens iekļūst spraugā starp septiņiem elementiem.”

Lūk tā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par reālo labumu no vientuļniecības, Pakudha Kaččajana man atbildēja ar pretrunīgiem apgalvojumiem. Godājamais Skolotāj, tas ir līdzīgi kā uz jautājumu par mango koka augļiem saņemt atbildi par maizes koka augļiem, vai uz jautājumu par maizes koka augļiem saņemt atbildi par mango koka augļiem. Līdzīgā veidā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par vientuļniecības reālo labumu Pakudha Kaččajana atbildēja ar pretrunīgiem apgalvojumiem.

Tad es pie sevis nodomāju: „Kā gan var kāds nebūt, līdzīgs man, pat domās nosodīt manā valstī dzīvojošo mūku – vientuļnieku, vai priesteri?”

Un tad, Godājamais Skolotāj, neteikdams Pakudha Kaččajanam nedz piekrišanas, nedz neticības vārdus, klusībā biju neapmierināts. Neizsakot neapmierinātību, un viņa teikto nepieņēmis, piecēlos un devos prom.

22. Citā reizē, Godājamais Skolotāj, es apmeklēju Niganthu Nataputtu. Aizgājis pie viņa, es ar Niganthu Nataputtu apmainījos pieklājīgiem sveicieniem. Pieklājīgi apsveicinājušies, es apsēdos viņam līdzās.

Apsēdies līdzās, Godājamais Skolotāj, es tā teicu Nigantham Nataputtam: „Cienījamais Aggivessana, cilvēkiem ir visdažādākās nodarbošanās, tādas kā: ziloņu dzinēji, zirgu iejājēji, ratnieki, loka šāvēji, karoga nesēji, karaspēka virspavēlnieki, provianta sagādātāji, varenie troņa mantinieki, izlūki, varonīgie kareivji uz ziloņiem, robežu sargi, vergi kalpotāji, pavāri, bārdziņi, pavadoni, maiznieki, rēķinveži, rakstveži, kā arī daudzi

citi tamlīdzīgi amati. Un šajā dzīvē viņi dzīvo, pateicoties reālam labumam no sava amata. Ar to viņi iegūst laimi un prieku sev, sniedz laimi un prieku saviem vecākiem, sniedz laimi un prieku saviem bērniem un sievai, sniedz laimi un prieku saviem draugiem un biedriem. Un viņi veic cienīgus ziedojumus vientuļniekiem un brahmaņiem, kas viņus tuvina debesīm, atnes laimi un ved viņus uz debesīm. Cienījamais Aggivessana, vai var līdzīgā veidā norādīt kāds ir reāls labums no vientuļniecības, iegūstams jau šajā dzīvē?”

Kad tas tika pateikts, Godājamais Skolotāj, Nigantha Nataputta tā man atbildēja:

„Diženais ķēniņ, lūk, Nigantha iegrožojis sevi ar četriem aizliedzošajiem solījumiem. Diženais ķēniņ, bet kāpēc Nigantha sevi ierobežojis ar četriem aizliedzošajiem solījumiem? Diženais ķēniņ, Nigantha ir visu ūdeņu ierobežots (6), visu ūdeņu sasiets, visu ūdeņu kustināts, visu ūdeņu piepildīts. Lūk, kāpēc Nigantha ierobežojis sevi ar četriem aizliedzošajiem solījumiem. Un no tā, diženais ķēniņ, ka Nigantha ierobežojis sevi ar šiem četriem aizliedzošajiem ierobežojumiem, viņš saucās Brīvais no Visiem Valgiem (Nigantha), ar to, ka dvēsele sasniegusi savu būtību, paškontroli un nemainīgumu.”

Lūk tā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par reālo labumu no vientuļniecības, Nigantha Nataputta man atbildēja ar sprediķi par četriem aizliedzošajiem solījumiem. Godājamais Skolotāj, tas ir līdzīgi kā uz jautājumu par mango koka augļiem saņemt atbildi par maizes koka augļiem, vai uz jautājumu par maizes koka augļiem saņemt atbildi par mango koka augļiem. Līdzīgā veidā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par vientuļniecības reālo labumu Nigantha Nataputta man atbildēja ar sprediķi par četriem aizliedzošajiem solījumiem.

Tad es pie sevis nodomāju: „Kā gan var kāds nebūt, līdzīgs man, pat domās nosodīt manā valstī dzīvojošo mūku – vientuļnieku, vai priesteri?” Un tad, Godājamais Skolotāj, neteikdams Nigantham Nataputtam nedz piekrišanas, nedz neticības vārdus, klusībā biju neapmierināts. Neizsakot neapmierinātību, un viņa teikto nepieņēmis, piecēlos un devos prom.

23. Citā reizē, Godājamais Skolotāj, es apmeklēju Sandžaju Belatthaputtu. Aizgājis pie viņa, es ar Sandžaju Belatthaputtu apmainījos pieklājīgiem sveicieniem. Pieklājīgi apsveicinājušies, es apsēdos viņam līdzās. Apsēdies līdzās, Godājamais Skolotāj, es tā teicu Sandžajam Belatthaputtam:

„Cienījamais Sandžaja, cilvēkiem ir visdažādākās nodarbošanās, tādas kā: ziloņu dzinēji, zirgu iejājēji, ratnieki, loka šāvēji, karoga nesēji, karaspēka virspavēlnieki, provianta sagādātāji, varenie troņa mantinieki, izlūki, varonīgie kareivji uz ziloņiem, robežu sargi, vergi kalpotāji, pavāri, bārddziņi, pavadoņi, maiznieki, rēķinveži, rakstveži, kā arī daudzi citi tamlīdzīgi amati. Un šajā dzīvē viņi dzīvo, pateicoties reālam labumam no sava amata. Ar to viņi iegūst laimi un prieku sev, sniedz laimi un prieku saviem vecākiem, sniedz laimi un prieku saviem bērniem un sievai, sniedz laimi un prieku saviem draugiem un biedriem. Un viņi veic cienīgus ziedojumus vientuļniekiem un brahmaņiem, kas viņus tuvina debesīm, atnes laimi un ved viņus uz debesīm. Cienījamais Sandžaja, vai var līdzīgā veidā norādīt kāds ir reāls labums no vientuļniecības, iegūstams jau šajā dzīvē?”

Kad tas tika pateikts, Godājamais Skolotāj, Sandžaja Belatthaputta tā man atbildēja:

„Ja tu man jautātu: „Vai eksistē nākamā dzīve?” un es uzskatītu, ka nākamā dzīve eksistē, tad atbildētu, ka nākamā dzīve eksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Vai neeksistē nākamā dzīve?” un es uzskatītu, ka nākamā dzīve neeksistē, tad atbildētu, ka nākamā dzīve neeksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Nākamā dzīve gan eksistē, gan neeksistē?” un es uzskatītu, ka nākamā dzīve gan eksistē, gan neeksistē, tad atbildētu, ka nākamā dzīve gan eksistē, gan neeksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Nākamā dzīve ne eksistē, gan ne - neeksistē?” un es uzskatītu, ka nākamā dzīve ne eksistē, gan ne - neeksistē, tad atbildētu, ka nākamā dzīve ne eksistē, gan ne - neeksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk.

Ja tu man jautātu: „Vai eksistē brīnišķīgā veidā pašradušās būtnes?” un es uzskatītu, ka brīnišķīgā veidā pašradušās būtnes eksistē, tad atbildētu, ka brīnišķīgā veidā pašradušās būtnes eksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Vai neeksistē

brīnišķīgā veidā pašradušās būtnes?” un es uzskatītu, ka šādas būtnes neeksistē, tad atbildētu, ka šādas būtnes neeksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Brīnišķīgā veidā pašradušās būtnes gan eksistē, gan neeksistē?” un es uzskatītu, ka šādas būtnes gan eksistē, gan neeksistē, tad atbildētu, ka šādas būtnes gan eksistē, gan neeksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Brīnišķīgā veidā pašradušās būtnes ne eksistē, gan ne - neeksistē?” un es uzskatītu, ka šādas būtnes ne eksistē, gan ne - neeksistē, tad atbildētu, ka šādas būtnes ne eksistē, gan ne - neeksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Vai eksistē labo un slikto darbību augļi (labo un slikto darbu sekas)?” un es uzskatītu, ka labo un slikto darbību augļi eksistē, tad atbildētu, ka labo un slikto darbību augļi eksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Vai labo un slikto darbību augļi neeksistē?” un es uzskatītu, ka šādi augļi neeksistē, tad atbildētu, ka šādi augļi neeksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Labo un slikto darbību augļi gan eksistē, gan neeksistē?” un es uzskatītu, ka šādi augļi gan eksistē, gan neeksistē, tad atbildētu, ka šādi augļi gan eksistē, gan neeksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Vai labo un slikto darbību augļi ne eksistē, gan ne - neeksistē?” un es uzskatītu, ka šādi augļi ne eksistē, gan ne - neeksistē, tad atbildētu, ka šādi augļi ne eksistē, gan ne - neeksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Vai tadhagata eksistē pēc nāves?” un es uzskatītu, ka tadhagata eksistē pēc nāves, tad atbildētu, ka tadhagata eksistē pēc nāves. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Vai tadhagata neeksistē pēc nāves?” un es uzskatītu, ka tadhagata neeksistē pēc nāves, tad atbildētu, ka tadhagata neeksistē pēc

nāves. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Vai tadhagata pēc nāves gan eksistē, gan neeksistē?” un es uzskatītu, ka tadhagata pēc nāves gan eksistē, gan neeksistē, tad atbildētu, ka tadhagata pēc nāves gan eksistē, gan neeksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk. Ja tu man jautātu: „Vai tadhagata pēc nāves ne eksistē, gan ne -neeksistē?” un es uzskatītu, ka tadhagata pēc nāves ne eksistē, ne - neeksistē, tad atbildētu, ka tadhagata pēc nāves ne eksistē, gan ne - neeksistē. Bet es tā neuzskatu. Es neuzskatu, ka tas ir tā. Es neuzskatu, ka tas ir savādāk. Es neuzskatu, ka nē. Es neuzskatu, ka ne savādāk.

Lūk tā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par reālo labumu no vientuļniecības, Sandžaja Belatthaputta man sniedza bezjēdzīgu atbildi. Godājamais Skolotāj, tas ir līdzīgi kā uz jautājumu par mango koka augļiem saņemt atbildi par maizes koka augļiem, vai uz jautājumu par maizes koka augļiem saņemt atbildi par mango koka augļiem. Līdzīgā veidā, Godājamais Skolotāj, uz manu jautājumu par vientuļniecības reālo labumu Sandžaja Belatthaputta man sniedza bezjēdzīgu atbildi.

Nodomāju pie sevis: „Lūk, šis no visiem šiem vientuļniekiem un brahmaņiem - visnezinošākais un visnejēdzīgākais. Kā gan viņš var uz jautājumu par vientuļniecības reālo labumu atbildēt tik bezjēdzīgi?” Tad es pie sevis nodomāju: „Kā gan var kāds nebūt, līdzīgs man, pat domās nosodīt manā valstī dzīvojošo mūku – vientuļnieku, vai priesteri?” Un tad, Godājamais Skolotāj, neteikdams nedz piekrišanas, nedz neticības vārdus, klusībā biju neapmierināts. Neizsakot neapmierinātību, un viņa teikto nepieņēmis, piecēlos un devos prom. (7)

24. – Un lūk, Godājamais Skolotāj, es jautāju Visgodājamākajam, cilvēkiem ir visdažādākās nodarbošanās, tādas kā: ziloņu dzinēji, zirgu iejājēji, ratnieki, loka šāvēji, karoga nesēji, karaspēka virspavēlnieki, provianta sagādātāji, varenie troņa mantinieki, izlūki, varonīgie kareivji uz ziloņiem, robežu sargi, vergi kalpotāji, pavāri, bārddziņi, pavadoņi, maiznieki, rēķinveži, rakstveži, kā arī daudzi citi tamlīdzīgi amati. Un šajā dzīvē viņi dzīvo, pateicoties reālam labumam no sava amata. Ar to viņi iegūst laimi un prieku sev, sniedz laimi un prieku saviem vecākiem, sniedz laimi un prieku saviem bērniem un sievai, sniedz laimi un prieku saviem draugiem un biedriem. Un viņi veic cienīgus ziedojumus

vientuļniekiem un brahmaņiem, kas viņus tuvina debesīm, atnes laimi un ved viņus uz debesīm. Godājamais Skolotāj, vai var līdzīgā veidā norādīt kāds ir reāls labums no vientuļniecības, iegūstams jau šajā dzīvē?”

-Var, diženais ķēniņ. Tikai sākumā, diženais ķēniņ, šajā sakarā vēlos tev uzdot pretjautājumu. Atbildi uz to tā, kā tu uzskati par vajadzīgu.

25. – Kā tu domā, diženais ķēniņ? Pieņemsim, tev būtu bijis kalps – vergs, savus pienākumus izpildošs, spiests agri celties un vēlu likties gulēt, visus uzdevumus paklausīgi izpildošs, patīkamu uzvedību, patīkami runājošs, no tevis ne acu nenolaidis. Un viņš aizdomātos: „O, cik brīnišķīgi, cik apbrīnojami sekot nopelnu uzkrājumu ceļam un iegūt nopelnu augļus! Lūk, šis Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta – cilvēks, un arī es esmu cilvēks. Taču Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta pārvalda piecus juteklisko baudu veidus (piem: baudas iegūstamas no redzes tēliem, skaņām, smaržām, taustes), viņam ir iespēja tos baudīt, gluži kā ja viņš būtu kāds dievs. Turpretim es – vienīgi viņa vergs, savus pienākumus izpildošs, spiests agri celties un vēlu likties gulēt, visus uzdevumus paklausīgi izpildošs, patīkamu uzvedību, patīkami runājošs, no viņa ne acu nenolaidis. Taču es arī, tāpat kā viņš, varu uzkrāt nopelnus. Vai man nenoskūt galvu, matus un bārdu, neuzvilkt dzeltenās mūka drēbes, un māju atstājis, pieņemt mūka solījumus?

Un pienāk laiks, kad viņš noskuj matus un bārdu, uzvelk dzeltenās mūka drēbes un māju atstājis, kļūst par mūku. Kļūstot par mūku, viņš dzīvo, kontrolēdams savu ķermeni (tas ir, kontrolē sevi ar mūku disciplīnas solījumu palīdzību), dzīvo, kontrolēdams savu runu, dzīvo, kontrolēdams savu prātu, apmierinādamies ar pašu mazumiņu no pārtikas un drēbēm, razdams apmierinājumu nošķirtībā.

Un lūk, pieņemsim, tavi cilvēki tev ziņo par to: „O dievišķais, darām tev zināmu, ka jūsu kalps, tāds un tāds vergs, savus pienākumus izpildošs, spiests agri celties un vēlu likties gulēt, visus uzdevumus paklausīgi izpildošs, patīkamu uzvedību, patīkami runājošs, no jums ne acu nenolaidis – noskuvis matus un bārdu, uzvilcis dzeltenās mūka drēbes un mājas pametis, kļuvis par mūku. Kļūstot par mūku, viņš dzīvo, kontrolēdams savu ķermeni, dzīvo, kontrolēdams savu runu, dzīvo, kontrolēdams savu prātu, apmierinādamies ar pašu mazumiņu no pārtikas un drēbēm, razdams apmierinājumu nošķirtībā.

Vai to dzirdēdams, tu teiktu: „Vediet šo cilvēku pie manis. Lai viņš atkal kļūst par manu vergu, savus pienākumus izpildošs, spiests agri celties un

vēlu likties gulēt, visus uzdevumus paklausīgi izpildošs, patīkamu uzvedību, patīkami runājošs, no manis ne acu nenolaidis?”

-Nekādā gadījumā, Godājamais Skolotāj. Tad es izrādītu viņam savu cieņu, pieceltos no sava sēdekļa, viņam cieņu izrādīdams, piedāvātu viņam apsēsties, nosēdinātu viņu. Es ziedotu viņam visu nepieciešamo: mūka drānas, ēdienu, pajumti kur apmesties, zāles slimniekiem. Kā arī nodrošinātu viņam nepieciešamo patvērumu un aizsardzību.

-Kā domā, diženais ķēniņ? Ja tas tā, vai tas ir reāls ieguvums no vientuļniecības, vai nē?

-Neapšaubāmi, Godājamais Skolotāj, ja tas tā, tas ir reāls ieguvums no vientuļniecības.

-Diženais ķēniņ, es parādīju tev pirmo reālo ieguvumu no vientuļniecības, iegūstamu jau šajā dzīvē.

26. – Godājamais Skolotāj, vai var līdzīgā veidā norādīt kāds ir vēl cits reālais labums no vientuļniecības, iegūstams jau šajā dzīvē?

– Var, diženais ķēniņ. Tikai sākumā, diženais ķēniņ, šajā sakarā vēlos tev uzdot pretjautājumu. Atbildi uz to tā, kā tu uzskati par vajadzīgu. Kā tu domā, diženais ķēniņ? Pieņemsim, tev būtu bijis cilvēks – zemkopis, pie namsaimnieku kārtas piederīgs, meslus maksājošs, tavu bagātību vairodams. Un viņš aizdomātos: „O, cik brīnišķīgi, cik apbrīnojami sekot nopelnu uzkrājumu ceļam un iegūt nopelnu augļus! Lūk, šis Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta – cilvēks, un arī es esmu cilvēks. Taču Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta pārvalda piecus juteklisko baudu veidus, viņam ir iespēja tos baudīt, gluži kā ja viņš būtu kāds dievs. Turpretim es – zemkopis, pie namsaimnieku kārtas piederīgs, meslus maksājošs, viņa bagātību vairodams. Taču es arī, tāpat kā viņš, varu uzkrāt nopelnus. Vai man nenoskūt galvu, matus un bārdu, neuzvilkt dzeltenās mūka drēbes, un māju atstājis, pieņemt mūka solījumus? Un pienāk laiks, kad, atteikdamies no neliela iekrājuma vai atteikdamies no liela iekrājuma, atteikdamies no neliela radu pulka vai atteikdamies no kupla radu pulka, viņš noskuj matus un bārdu, uzvelk dzeltenās mūka drēbes un māju atstājis, kļūst par mūku. Kļūstot par mūku, viņš dzīvo, kontrolēdams savu ķermeni, dzīvo, kontrolēdams savu runu, dzīvo, kontrolēdams savu prātu, apmierinādamies ar pašu mazumiņu no pārtikas un drēbēm, razdams apmierinājumu nošķirtībā.

Un lūk, pieņemsim, tavi cilvēki tev ziņo par to: „O dievišķais, darām tev zināmu, ka jūsu cilvēks, tāds un tāds - zemkopis, pie namsaimnieku

kārtas piederīgs, meslus maksājošs, viņa bagātību vairodams – noskuvis matus un bārdū, uzvilcis dzeltenās mūku drēbes un mājas pametis, kļuvis par mūku. Kļūstot par mūku, viņš dzīvo, kontrolēdams savu ķermeni, dzīvo, kontrolēdams savu runu, dzīvo, kontrolēdams savu prātu, apmierinādamies ar pašu mazumiņu no pārtikas un drēbēm, razdams apmierinājumu nošķirtībā. Vai to dzirdēdams, tu teiktu: „Vediet šo cilvēku pie manis. Lai viņš atkal kļūst par manu zemkopi, pie namsaimnieku kārtas piederīgs, meslus maksājošs, manu bagātību vairodams?”

-Nekādā gadījumā, Godājamais Skolotāj. Tad es izrādītu viņam savu cieņu, pieceltos no sava sēdekļa, viņam cieņu izrādīdams, piedāvātu viņam apsēsties, nosēdinātu viņu. Es ziedotu viņam visu nepieciešamo: mūka drānas, ēdienu, pajumti kur apmesties, zāles slimniekiem. Kā arī nodrošinātu viņam nepieciešamo patvērumu un aizsardzību.

-Kā domā, diženais ķēniņ? Ja tas tā, vai tas ir reāls ieguvums no vientuļniecības, vai nē?

-Neapšaubāmi, Godājamais Skolotāj, ja tas tā, tas ir reāls ieguvums no vientuļniecības.

-Diženais ķēniņ, es parādīju tev otro reālo ieguvumu no vientuļniecības, iegūstamu jau šajā dzīvē.

27. – Godājamais Skolotāj, vai var līdzīgā veidā norādīt kādu vēl reālu labumu no vientuļniecības, iegūstamu jau šajā dzīvē, kas būtu vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības?

-Var, diženais ķēniņ. Tādā gadījumā, diženais ķēniņ, uzmanīgi klausies un atceries ko tev teikšu.

- Labi, Godājamais Skolotāj – gatavs klausīties Visgodājamākajam atbildēja Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta.

28. Visgodājamākais sacīja:

" Diženais ķēniņ, lūk pasaulē parādās Tadhagata – Arhats, Augstāko Patieso Apgaismību Sasniegušais, Pilnīgais Gudrībā un Nopelnos, uz Augstāko Pasauli Ejošais, Pasaules Iepazinušais, Nepārspējamais, Skolotājs pēc mācības alkstošiem, dievu un cilvēku Skolotājs, Buda, Visgodājamākais. Viņš māca par pasaules uzbūvi, ar dievu. Maras, Brahmas pasaulēm, ar vientuļniekiem un bramaņiem, ar dieviem un cilvēkiem, tos iepazīs personīgā pieredzē ar augstākās gudrības palīdzību. Viņš māca Likumu – lielisku sākumā, lielisku vidū, lielisku

beigās – paskaidro vienīgās pilnīgās svētās dzīves nozīmi un pazīmes.

29. Šo Likumu izdzird namīpašnieks, vai namīpašnieka dēls, vai kāds cits, piedzimis savādākā ģimenē. Dzirdot šo Likumu, viņš iegūst ticību Tadhagatam. Ieguvis ticību Tadhagatam, viņš domā šādi: „Mājas dzīve ir šķēršļu pilna, tas ir netīrības ceļš. Dzīve mūku kopienā – gluži kā svaigs gaiss. Nav viegli tam kurš dzīvo mājas dzīvi, piekopt absolūti pilnīgo un tīro svēto dzīvi, kas brīnišķīga kā nopulēta gliemežnīca. Vai nenoskūt man matus un bārdu, neuzvilkt dzeltenās mūka drānas, un mājas atstājis, neaiziet mūka gaitās?

Un lūk, pienāk laiks, kad, atteikdamies no neliela iekrājuma vai atteikdamies no liela iekrājuma, atteikdamies no neliela radu pulka vai atteikdamies no kupla radu pulka, viņš noskuj matus un bārdu, uzvelk dzeltenās mūka drēbes un māju atstājis, kļūst par mūku. Kļuvis par mūku, viņš dzīvo ievērodams mūku Likuma (*sansk.* Pratimokša – mūku uzvedības noteikumi) nolikumus, ievēro tikumīgo uzvedību, saskatot briesmas pat mazākajos pārkāpumos. Ar apņemšanos ievērot solījumus, viņš kontrolē ķermeņa un runas darbības, veic labos darbus, ved tīru dzīvi (tas ir, ievēro noliktos solījumus), apsargā sajūtu vārtus(8), ievēro pieticību ēšanā, piemīt izpratne un uzmanība, ar to viņš apmierināts.

30. Kādā veidā, diženais ķēniņš, mūks ievēro tikumīgo uzvedību? Diženais ķēniņš, atteikdamies no slepkavības, mūks atturas no dzīvo būtņu nogalināšanas. Bez nūjas un ieroča, sargājoties darīt ļaunu, izrādot labestību, izjūtot mīlestību un līdzcietību pret visām dzīvajām būtnēm. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

Atteikdamies no zādzības, viņš atturas no tā, kas netiek dots, piesavināšanās. Viņš ņem tikai to, kas dots; pieņem tikai to, kas viņam tiek ziedots. Viņš dzīvo ar tīru sirdsapziņu. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

Atteikdamies no izvirtības, viņš piekopj šķīstu, nesamaitātu dzīvi, atturoties no dzimumsakariem. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības. Atteikdamies no meliem, viņš atturas no krāpnieciskajiem vārdiem. Viņš saka patiesību, patiesus un atklātus vārdus, vārdus, kuri pelnījuši uzticību, neieved cilvēkus maldos. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

Atteikdamies no mēlnesības, viņš atturas no tenkošanas. Kaut ko izdzirdējis šeit, viņš par to nestāsta cilvēkiem citā vietā, lai tos nesanaidotu ar cilvēkiem šeit. Vai arī, ko nebūt padzirdējis tur, viņš nestāsta par to cilvēkiem šeit, lai tos nesanaidotu ar cilvēkiem tur.

Samierinot tos, kuri sastrīdējušies, nostiprinot tos, kuri dzīvo saskaņā, viņš mīl saskaņu, apmierināts ar saskaņu, runā vārdus, kuri ievieš saskaņu. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

Atsakoties no apvainojošās runas, viņš atturas no apvainojumiem. Viņš saka vārdus, kuri neievaino: vārdus, kuri priecē dzirdi, labus, uz sirdi, pieklājīgus, patīkamus un daudziem cilvēkiem iepriecinošus. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

teikdamies no tukšvārdības, viņš atturas no vieglprātīgiem, beznozīmīgiem vārdiem. Viņš runā atbilstošā brīdī, runā tā, kā tas patiesībā ir, runā noderīgus vārdus, runā Dharmai atbilstošus vārdus, Vīnājai (mūku uzvedības normas, disciplīna). Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

31. Viņš atturas no kaitējuma dažādu veidu sēklām un stādiem nodarīšanas.

Viņš pārtiku uzņem tikai vienu reizi dienā, atturēdamies no pārtikas uzņemšanas naktī, neuzņemot pārtiku neatbilstošā laikā(9).

Viņš atturas no izrāžu ar dejām, dziedāšanu un mūziku apmeklēšanas.

Viņš atturas no rotaslietu nēsāšanas, no smaržu un ziežu lietošanas, no grezniem tērpiem un rotājumiem.

Viņš izvairās izmantot augstas un izrotātas ložas.

Viņš atturas no zelta un naudas pieņemšanas.

Viņš atturas no neapstrādātu graudu lietošanas pārtikā.

Viņš atturas no jēlas gaļas lietošanas pārtikā.

Viņš izvairās no sieviešu un meiteņu sabiedrības.

Viņš atturas no kalpu un kalpoņu izmantošanas.

Viņš atturas no kazu un aitu pieņemšanas.

Viņš atturas no gaiļu un cūku pieņemšanas.

Viņš atturas no ziloņu, govju un zirgu pieņemšanas

Viņš izvairās no zemes un īpašumu pieņemšanas.

Viņš izvairās pildīt vēstnieka pienākumus.

Viņš izvairās pirkt un pārdot.

Viņš izvairās krāpties ar svariem, krāpties ar naudu un mēriem.

Viņš izvairās no negodīguma, krāpniecības, viltības, liekulības.

Viņš izvairās iznīcināt, nogalināt, atņemt brīvību, laupīt.

Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

(Tas ir īss tikumīgās uzvedības apraksts).

32. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, piemīt tieksme nest kaitējumu dažādu veidu sēklām un stādiem, tādiem kuri: vairojas no saknes, vairojas no stumbra, vairojas no mezglēm, vairojas no galotnes, un piektkārt – vairojas no sēklas – savukārt viņš atturas no kaitējuma nodarīšanas ikviena veida sēklām un stādiem. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības

33. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, piemīt tieksme veidot krājumus, tādus kā: ēdiena krājumus, dzēriena krājumus, apģērba krājumus, pārvietošanās līdzekļu krājumus, gultas piederumu krājumus, vīraka krājumus, gaļas krājumus – viņš atturas no tā, lai veidotu tamlīdzīgus krājumus. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības

34. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, piemīt tieksme apmeklēt izrādes, tādas kā: dejas, dziedāšana, mūzika, uzvedumus, deklamācijas, šķīvju un bungu spēli, uzvedumus ar maģisko gaismu, akrobātu un žonglieru trikus, ziloņu cīņas, zirgu cīņas, buļļu cīņas, āžu cīņas, aunu cīņas, gaiļu cīņas, paipalu cīņas, cīņu ar nūjām, dūru cīņas, cīkstoņu sacensības, mācību cīņas, kareivju mācības, kareivju parādes – viņš izvairās no tamlīdzīgu izrāžu apmeklēšanas. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

35. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, piemīt tieksme uz azarta spēlēm, tādām kā: „astoņi soļi” (šahs ar 8 X 8 lauciņiem), „desmit soļi” (šahs ar 10 X 10 lauciņiem), „debesis”, „apkārtceļš”, „klātbūtne”, kauliņu spēle, nūjiņu spēle, zīmēšana ar roku – otiņu, spēles ar bumbu, ar svilpēm, ar rotaļu arklu, kūleņu mešana, spēles ar spēļu vējdzirnavām, ar spēļu loku, burtu minēšana (pēc roku kustībām gaisā vai uz sienas), domu uzminēšana, kariķēta atdarināšana – viņš atturas no tamlīdzīgām vieglprātīgām azarta spēlēm. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības

36. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, dod priekšroku augstām un greznām ložām, tādām kā: krēsls; ar buļļu un antilopju figūriņām izrotāta loža; balts zīda pārklājs, zīda pārklājs ar izšūtiem ziediem, kokvilnas paklājiņš, vilnas pārklājs ar zvēru attēliem; vilnas pārklājs, izrotāts ar bārkstīm, viscaur vai virspusē; ar dārgakmeņiem izrotāts zīda pārklājs, vilnas paklājs, ziloņu pārklājs, zirgu pārklājs, pārklājs ratiem, paklājiņš no melnās antilopes ādas, paklājiņš no kadali antilopes greznās ādas, loža ar

baldahīnu, loža ar skaistiem spilveniem pagalvī un pie kājām – viņš atturas no tamlīdzīgām augstām un greznām ložām. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

37. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, piemīt tieksme izrotāt un izskaistināt sevi, un tieši: ieziest ķermeni ar eļļām un pulveriem, veikt apmazgāšanos, masēt locekļus, izmantot spoguļi, acu smēri, ziedu izrotājumus un vīraku, pūderi sejai, aprocēm, matu saiti, niedrēm, burku, zobenu, saulesargu, greznām sandalēm, turbānu, dārglietām, apsegs no jaka astes, baltām drēbēm – viņš atturas līdzīgā veidā sevi izrotāt un izskaistināt. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

38. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, piemīt tieksme uz nelietderīgām sarunām (tiracchānakathā / burtiski: dzīvnieku sarunas), tādas kā: sarunas par ķēniņu, sarunas par laupītājiem, sarunas par ķēniņa padomniekiem, sarunas par armiju, sarunas par briesmām, sarunas par karu, sarunas par ēdienu, sarunas par ložu, sarunas par rotājumiem, sarunas par vīraku, sarunas par radiniekiem, sarunas par ratiem, sarunas par ciematu, sarunas par nelielu pilsētiņu, sarunas par lielu pilsētu, sarunas par provinci, sarunas par sievietēm, sarunas par vīriešiem, sarunas par jauniešiem, sarunas par meitenēm, sarunas par varoņiem, sarunas par ielām, sarunas par akām, sarunas par mirušajiem, sarunas par daudzveidību, sarunas par visuma radīšanu, sarunas par okeāna radīšanu; sarunas par to, vai eksistē vai neeksistē kas – nebūt, - viņš atturas no tamlīdzīgām nelietderīgām sarunām. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

39. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, piemīt tieksme uz ķildām, tādām kā: „Tu nezinu to mācību un nozari. Es zinu to mācību un nozari. Kā tu iepazīsti to mācību un disciplīnu? Tu esi izvēlējies nepareizu ceļu. Es eju pareizo ceļu. Es esmu sekotājs, tu neesi sekotājs. To, kas bija jāsaka sākumā, tu teici beigās. To, ko vajadzēja teikt beigās, tu teici sākumā. Tas, uz kā tu balstījies, apgāzts. Tas, par ko tu runā, ir melīgs. Tev nav taisnība. Atmet šo nepamatoto argumentu, vai paskaidro, ja vari”, viņš atturas no tamlīdzīgām ķildām. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

40. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, piemīt tieksme nodot kādus nebūt paziņojumus, un tieši: izpildīt ķēniņa ziņneša lomu, vai ķēniņa

padomnieku, kšatriju, brahmaņu, namsaimnieku, jauniešu ziņneša lomu, nododot ziņojumus: „nāc šurp”, „ej tur”, „atnes to”, „aiznes to”, - viņš atturas no tā, lai šādā veidā nodotu citu ziņojumus. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

41. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, kļūst par krāpniekiem un tenkotājiem, pareģotājiem un magiem iedzīvošanās dēļ, aiz alkatīgas tieksmes pēc peļņas, - viņš atturas no tamlīdzīgas peļņas gūšanas. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

[Tas bija detalizēti vidējs tikumīgās uzvedības apraksts.]

42. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, apstiprina pasaulīgās mācības un nepareizo dzīvesveidu, tādus kā: pareģošana pēc zīmēm uz ķermeņa locekļiem (piemēram, hiromantija); nākotnes notikumu pareģošana pēc sapņiem; pareģošana pēc peļu sagrauzta auduma; upurēšanas uguns, upurēšanas kauss, upurēšanas pelavas, upurēšanas rīss, upurēšanas kausētu eļļu, upurēšanas sezama eļļu; upurēšana ar muti, upurēšana ar asinīm; mācība par zīmēm uz locekļiem; mācība par labvēlīgas vietas izvēli mājas būvniecībai; mācība par valsta iekārtu; mācība par labvēlīgām vārdošanām; mācība par gariem; mācība par zemi, mācība par čūskām, mācība par ellēm, mācība par skorpioniem; mācība par pelēm, mācība par putniem, mācība par vārnām; pareģojumi par dzīves ilgumu; piešķirt aizsardzību pret bultām (vārdošana pret bultām); zināšana par mežonīgo dzīvnieku apdzīvošanas teritorijām, - viņš atturas no tamlīdzīgām pasaulīgām mācībām un nepareiza dzīvesveida. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

43. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, apstiprina pasaulīgās mācības un nepareizo dzīvesveidu, tādus kā: likteņa zīmju lasīšana pēc dārgakmeņiem, pēc apģērba, pēc personāla, pēc zobena, pēc bultas, pēc loka, pēc ieroča, likteņa zīmju lasīšana pēc sievietēm, pēc vīriešiem, pēc jauniešiem, pēc meitenēm, pēc vergiem, pēc verdzenēm, likteņa zīmju lasīšana pēc ziloņiem, pēc zirgiem, pēc bifeļiem, pēc bulļiem, pēc govīm, pēc kazām, pēc auniem, pēc gaiļiem, pēc paipalām, pēc iguānām, pēc garausainiem dzīvniekiem, pēc bruņurupučiem, pēc aļņiem, - viņš atturas

no tamlīdzīgām pasaulīgām mācībām un nepareiza dzīvesveida. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

44. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, apstiprina pasaulīgās mācības un nepareizo dzīvesveidu, veic pareģojumus, tādus kā: „vai ķēniņš dosies karagājienā”; „vai ķēniņš nedosies karagājienā”; „vai šejienes ķēniņš uzbruks”; „vai svešs ķēniņš atkāpsies”; „vai svešs ķēniņš uzbruks”; „vai šejienes ķēniņš atkāpsies”; „vai šejienes ķēniņš uzvarēs”; „vai šejienes ķēniņš tiks sakauts”; „lūk tāda būs uzvara”; „tāda būs sakāve”. - viņš atturas no tamlīdzīgām pasaulīgām mācībām un nepareiza dzīvesveida. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

45. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, apstiprina pasaulīgās mācības un nepareizo dzīvesveidu, veic pareģojumus, tādus kā: „būs mēness aptumsums”; „būs saules aptumsums”; „būs zvaigžņu aptumsums (visticamāk, šeit runa ir par saules sistēmas planētām)”; saules un mēness kustība virzīsies pa parasto ceļu”; „saules un mēness kustība virzīsies pa neparastu ceļu”; „zvaigžņu kustība virzīsies pa to parasto ceļu”; „zvaigžņu kustība virzīsies pa neparastu ceļu”; „būs meteorītu lietus”; „būs mirdzums pa visu horizontu”; „būs zemestrīce”; „būs pērkona negaiss”; „būs saules, mēness un zvaigžņu lēkts, būs to noriets, būs to aptumsums, būs to attīrīšanās”; „tādas būs mēness aptumsuma sekas”; „tādas būs saules aptumsuma sekas”; „tādas būs zvaigžņu aptumsuma sekas”; tādas sekas būs mēness un saules virzībai pa parasto ceļu”; „tādas būs sekas mēness un saules virzībai pa neparastu ceļu”; „tādas būs sekas zvaigžņu virzībai pa neparastu ceļu”; „tādas būs sekas no meteorītu lietus”; „tādas būs sekas no mirdzuma pa visu horizontu”; tādas būs zemestrīces sekas”; tāds būs pērkona negaisa sekas”; „tādas būs sekas no saules, mēness un zvaigžņu lēkta, no to norieta, no to aptumsuma, no to attīrīšanās”, - viņš atturas no tamlīdzīgām pasaulīgām mācībām un nepareiza dzīvesveida. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

46. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, apstiprina pasaulīgās mācības un nepareizo dzīvesveidu, veic pareģojumus, tādus kā: „būs bagātīgs lietus”; „būs sausums”; „būs pārtikas pārpilnība”; „būs bads”; „būs mierīgs laiks”; „būs satricinājumu laiks”; „būs slimību laiks”; „būs laiks bez

slimībām”, vai nodarbojas ar rēķināšanu un izskaitļošanu, sacer dzeju un izdomājumus sava labuma pēc. - viņš atturas no tamlīdzīgām pasaulīgām mācībām un nepareiza dzīvesveida. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

47. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, apstiprina pasaulīgās mācības un nepareizo dzīvesveidu, un tieši: izskaitļo labvēlīgu laiku kāzām; laiku meitas izprecināšanai; laiku kad saderināties, laiku kad šķirties; laiku kad ievākt nodokļus, laiku iesniegumam tiesā; maģiski izsauc veiksmi vai nodara kaitējumu; ar vārdošanu panāk spontāno abortu; nolēmē mēli, nolēmē muti, nolēmē mēmu; novārdo roku, novārdo muti, novārdo ausis; zīlējot, izprasot spogulim, izprasot meitenei, izprasot dieviem; pielūdz sauli, pielūdz Dižo Brahmū; maģiski izverd uguni no mutes, piesauc veiksmes dievieti - viņš atturas no tamlīdzīgām pasaulīgām mācībām un nepareiza dzīvesveida. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

48. Tajā laikā, kad dažiem cienījamiem vientuļniekiem un priesteriem, kuri pārtiek no ticīgo ziedojumiem, apstiprina pasaulīgās mācības un nepareizo dzīvesveidu, un tieši: ziedošana dieviem par viņu žēlastību, tamlīdzīgu reliģisku solījumu izpildīšana; garus pakļaujoši vārdojumi; mājas aizsargājoši vārdojumi (10); potences atjaunošana, potences atņemšana, celtniecības vietas iesvētīšana; mutes attīrīšanas ceremonija, apmazgāšanās, upurēšana; vemšanas līdzekļu ieteikšana, caurejas, augšējās attīrīšanas, apakšējās attīrīšanas, ārstniecisko ziedi ausīm, ārstniecisko losjonu acīm, ziedi degunam, acu smēri, ieziežamo eļļu; acu slimību pārstāšanu, ķirurģisko ārstēšanu, bērnu slimību ārstēšanu, ārstēšanu ar ārstnieciskajām saknēm, zālēm, kuru darbība paredzēta pēc slimības stāvokļa atvieglināšanai - viņš atturas no tamlīdzīgām pasaulīgām mācībām un nepareiza dzīvesveida. Tā ir daļa no viņa tikumīgās uzvedības.

49. Un lūk, diženais ķēniņš, mūks, kuram piemīt šāda tikumiskā uzvedība, nav pakļauts it nekādām briesmām, jo viņš saglabā savu tikumisko uzvedību. Līdzīgi, diženais ķēniņš, kā kāds kšatriju kastas valdnieks, pakļāvis visus savus pretiniekus, neredz vairs it nekādas briesmas, tā arī mūks, kuram piemīt šāda tikumiskā uzvedība, nav pakļauts it nekādām briesmām, jo viņš saglabā savu tikumisko uzvedību. Saglabājot šos tikumiskās uzvedības labvēlīgos nopelnus, viņš izjūt nepiesārņotu iekšējo vieglumu. Lūk kā, dižais ķēniņš, mūks ievēro tikumīgo uzvedību.

50. Un kā, diženais ķēniņ, mūks sargā sajūtu vārtus? Diženais ķēniņ, redzot ar acīm formu, mūks neaizraujas ar kopējo iespaidu par to, neaizraujas ar detaļām, kas ar to saistītas. Viņš seko paškontroles ceļam tāpēc ka, ja dzīvotu, nekontrolēdams redzi, tad viņu pārņemtu savā varā alkas un neapmierinātība, un viņš iegūtu postošās negatīvās īpašības. Viņš kontrolē redzi, viņš izrāda savaldību spējā redzēt. Dzirdot ar ausīm skaņu, viņš neaizraujas ar kopējo iespaidu par to, neaizraujas ar detaļām, kas ar to saistītas. Viņš seko paškontroles ceļam tāpēc ka, ja dzīvotu, nekontrolēdams dzirdi, tad viņu pārņemtu savā varā alkas un neapmierinātība, un viņš iegūtu postošās negatīvās īpašības. Viņš kontrolē dzirdi, viņš izrāda savaldību spējā dzirdēt. Jūtot ar degunu smaržu, viņš neaizraujas ar kopējo iespaidu par to, neaizraujas ar detaļām, kas ar to saistītas. Viņš seko paškontroles ceļam tāpēc ka, ja dzīvotu, nekontrolēdams ožu, tad viņu pārņemtu savā varā alkas un neapmierinātība, un viņš iegūtu postošās negatīvās īpašības. Viņš kontrolē ožu, viņš izrāda savaldību spējā saost. Jūtot ar mēli garšu, viņš neaizraujas ar kopējo iespaidu par to, neaizraujas ar detaļām, kas ar to saistītas. Viņš seko paškontroles ceļam tāpēc ka, ja dzīvotu, nekontrolēdams garšas sajūtu, tad viņu pārņemtu savā varā alkas un neapmierinātība, un viņš iegūtu postošās negatīvās īpašības. Viņš kontrolē garšas sajūtu, viņš izrāda savaldību spējā sajūst garšu. Jūtot ar ķermeni pieskārienu, viņš neaizraujas ar kopējo iespaidu par to, neaizraujas ar detaļām, kas ar to saistītas. Viņš seko paškontroles ceļam tāpēc ka, ja dzīvotu, nekontrolēdams taustes sajūtu, tad viņu pārņemtu savā varā alkas un neapmierinātība, un viņš iegūtu postošās negatīvās īpašības. Viņš kontrolē taustes sajūtu, viņš izrāda savaldību taustes sajūtā. Uztverot ar intelektu domu (prāta uztveres objekts), viņš neaizraujas ar kopējo iespaidu par to, neaizraujas ar detaļām, kas ar to saistītas. Viņš seko paškontroles ceļam tāpēc ka, ja dzīvotu, nekontrolēdams domas, tad viņu pārņemtu savā varā alkas un neapmierinātība, un viņš iegūtu postošās negatīvās īpašības. Viņš kontrolē intelektu, viņš izrāda savaldību prāta uztveres spējā. Uzturot šo cildeno savaldīgumu sajūtās, viņš izjūt nepiesārņotu iekšējo vieglumu. Lūk kā, dižais ķēniņ, mūks sargā sajūtu vārtus.

51. Un kā, diženais ķēniņ, mūks pārvalda apzināšanos un uzmanīgumu? Diženais ķēniņ, ejot uz vienu pusi un pagriežoties uz otru, mūks to dara uzmanīgi. Skatoties uz priekšu un atpakaļ, viņš to dara uzmanīgi.

Noliecoties un iztaisnojoties, viņš to dara uzmanīgi. Nesot ziedojumu krūzīti un mūka apmetni, viņš to dara uzmanīgi. Kad viņš ēd, dzer, kož, garšo, viņš to dara uzmanīgi. Kad viņš atvieglojas un urinē, viņš to dara uzmanīgi. Kad viņš iet, stāv, sēd, gul, nomodā, runā un klusē, viņš to dara uzmanīgi. Lūk kā, diženais ķēniņ, mūks pārvalda apzināšanos un uzmanīgumu.

52. Bet kā, diženais ķēniņ, mūks ir apmierināts? Diženais ķēniņ, mūks ir apmierināts ar mūka apmetni, kas aizsargā viņa ķermeni, un pārtikas ziedojumiem, kas uztur viņa ķermeni. Lai kur viņš arī ietu, viņš iet ar visiem šiem saviem labumiem. Līdzīgi, diženais ķēniņ, kā gājputns, lai kur arī tas lidotu, tas lido aiznesot sev līdz savus spārnus, tā līdzīgā veidā, diženais ķēniņ, arī mūks, apmierināts ar mūka apmetni, kas aizsargā viņa ķermeni, un pārtikas ziedojumiem, kas uztur viņa ķermeni, lai kur viņš arī ietu, viņš iet ar visiem šiem saviem labumiem. Lūk tā, diženais ķēniņ, mūks ir apmierināts.

53. Ar šādu cildenās tikumīgās uzvedības uzkrājumu, ar šādu cildeno savaldīgumu sajūtās, ar šādu cildeno apzināšanos un uzmanīgumu, ar šādu cildeno apmierinātību, viņš vienatnē dodas uz vientuļu vietu: mežā koka pakājē, kalna virsotnē, alā, kalnu ielejā, kapsētā, meža klajumā, tuksnešainā vietā uz salmu maisa. Pēc pārtikas saņemšanas, atgriezies šeit ar ziedojumu bļodiņu, viņš sēd ar sakrustotām kājām, turot muguru taisni, un nolēmis ilgstoši saglabāt koncentrēto uzmanīgumu.

54. Likvidējis alkas pēc pasaulīgā, viņš atrodas no alkatības brīvā apziņas stāvoklī. Viņš ir attīrīts no alkatības. Likvidējis dusmas un naidu, viņš atrodas no dusmām brīvā apziņas stāvoklī, viņš atrodas mīlestības un līdzjūtības pret visām dzīvajām būtnēm apziņas stāvoklī. Viņš attīra prātu no dusmām un naida. Likvidējis slinkumu un miegainību, viņš atrodas no slinkuma un miegainības brīvā apziņas stāvoklī, ar skaidru uztveri un apzināšanos. Viņš attīra prātu no slinkuma un miegainības. Likvidējis uzbudinātību un nemieru, viņš atrodas apziņas stāvoklī, kas brīvs no uztraukumiem, iekšējā miera stāvoklī. Viņš attīra prātu no uzbudinājuma un nemiera. Likvidējis šaubas, viņš atrodas stāvoklī, kas ir pāri šaubām, nešaubās par labās uzvedības pareizumu. Viņš attīra prātu no šaubām.

55. Diženais ķēniņ, tas līdzīgi kā ja cilvēks, kurš aizņēmies, lai uzsāktu savu lietu, kura sāktu viņam nest ienākumus, tā ka viņš spētu dzēst savu

iepriekšējo parādu, un piedevām nest peļņu, ar ko viņš būtu spējīgs uzturēt sievu. Tad viņš var nodomāt tā: „Agrāk es aizņēmos un uzsāku savu lietu, un šī lieta man sāka nest ienākumus. Un lūk, es spēju dzēst savu iepriekšējo parādu. Turklāt esmu ieguvis peļņu, ar kuru varu uzturēt savu sievu”. Un viņš no šā gūs prieku un jutīs apmierinājumu.

56. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā ja kādas smagas likstas skarts cilvēks, ciezdams no smagas slimības, nespēdams priecāties par ēdienu, izjuzdams vājumu ķermenī, ar laiku spētu atbrīvoties no šīs savas likstas, no ēdiens no jauna spētu viņu priecēt, ķermenī no jauna uzrastos spēki. Tad viņš var nodomāt tā: „Agrāk es biju slims un cietu no smagas slimības. Ēdiens mani nepavisam neiepriecēja, un ķermenī vispār nebija spēka. Bet tagad es atbrīvojos no savas likstas, un ēdiens no jauna mani priecē, ķermenī no jauna parādīties spēks”. Un viņš no šā gūs prieku un jutīs apmierinājumu.

57. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā ja cietumā ieslodzīts cilvēks ar laiku atbrīvotos no ieslodzījuma sveiks un vesels, nezaudējis neko no sava īpašuma. Tad viņš var nodomāt tā: „Agrāk biju ieslodzīts cietumā. Bet tagad esmu atbrīvojies no ieslodzījuma sveiks un vesels, nezaudējis neko no sava īpašuma. Un viņš no šā gūs prieku un jutīs apmierinājumu.

58. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā ja cilvēks, bijis vergs, pats sev nepiederēdams, piederēdams citiem, nebrīvs iet tur, kur vēlas, ar laiku atbrīvotos no savas verdzības, kļūtu pats sev īpašnieks, nevis vairs piederēdams citiem, kļūtu brīvs cilvēks, un varētu iet tur, kur vēlas. Tad viņš var nodomāt tā: „Agrāk es biju vergs, nepiederēdams pats sev, piederēdams citiem, nevarēju iet, kur vēlējos. Bet tagad esmu atbrīvojies no savas verdzības, kļuvu pats sev īpašnieks, nevis citu īpašums, kļuvu brīvs cilvēks un varu iet, kur vien vēlos”. Un viņš no šā gūs prieku un jutīs apmierinājumu.

59. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā ja bagāts un turīgs cilvēks, ceļodams tuksnešainā vietā pa grūti pārvaramu ceļu, pakļaudams sevi badam un briesmām, ar laiku izkļūtu no tuksnešainās vietas un laimīgi, bez zaudējumiem nokļūtu savā ciemā. Tad viņš var nodomāt tā: „Agrāk es ceļoju ar bagātību un īpašumu pa grūti pārvaramu ceļu tuksnešainā vietā, pakļāvis sevi badam un briesmām. Bet tagad esmu izkļuvis no tuksnešainās vietas un laimīgi sasniedzis ciematu bez zaudējumiem”. Un viņš no šā gūs prieku un jutīs apmierinājumu. 60. Diženais ķēniņš, līdzīgā veidā, nelikvidējis šos piecus šķēršļus, mūks redz sevi kā kad ja parādā,

kā kad ja slimībā, kā kad ja cietumā, kā kad ja uz grūti pārvarama ceļa tuksnešainā vietā. Un līdzīgā veidā, diženais ķēniņš, likvidējis šos piecus šķēršļus, mūks redz sevi, kā atbrīvotu no parāda, kā atbrīvotu no slimības, kā atbrīvotu no ieslodzījuma, kā atbrīvotu no verdzības, kā izkļuvušu drošā vietā (11).

61. Kad viņš redz, ka šie pieci šķēršļi ir viņā likvidēti, viņā dzimst prieks (pāmojja). No prieka dzimst bauda (pīti). No garīgās baudas ķermenis nomierinās (passaddhi – klusums, mierīgums). Ķermenis mierīgumā izjūt vieglumu (sukha). Vieglumā prāts ieiet samadhi (12).

62. Atdalījis sevi no jutekliskām vēlmēm, atdalījis sevi no destruktīvās uzvedības, viņš nonāk pirmajā dhjanā: baudu un vieglumu rada atdalīšanās, apvienota ar pārdomām un izsvēršanu. Viņš piepilda un piesātina, pieliedams savu ķermeni ar baudu un vieglumu, kas rodas ar atdalīšanos. Visā viņā ķermenī vairs nav palicis nekas, kas nebūtu atdalīšanās radītās baudas un viegluma piesātināts.

63. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā ja prasmīgs meistars vai viņa mācekļi, iebēris bronzas traukā krīta pulveri, to apšļakstītu ar ūdeni, sajaucdamas ūdeni ar pulveri, izgatavodams masu, kurā ūdens piepilda un sasaista pulveri, bet masu piepildot, neizplūst no tā.

Diženais ķēniņš, līdzīgā veidā mūks, piepilda un piesātina, pieliedams savu ķermeni ar baudu un vieglumu, kas rodas ar atdalīšanos. Visā viņā ķermenī vairs nav palicis nekas, kas nebūtu atdalīšanās radītās baudas un viegluma piesātināts.

Diženais ķēniņš, tāds ir reāls labums no vientuļniecības, vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības.

64. Turklāt, diženais ķēniņš, ar pārdomu un izvērtēšanas pārtraukšanu mūks sasniedz un uzturas otrajā dhjanā: baudu un vieglumu rada iekšējais prāta mierīgums un vienā virzienā vērstā koncentrācija, brīva no pārdomām un izvērtēšanas. Viņš piepilda un piesātina, pieliedams savu ķermeni ar baudu un vieglumu, ko rada meditātīvā koncentrācija. Visā viņā ķermenī vairs nav palicis nekas, kas nebūtu meditātīvās koncentrācijas radītās baudas un viegluma piesātināts.

65. Diženais ķēniņš, tas līdzīgs ezeram, kura ūdeņus papildina pazemes avoti. Lai arī tam nav pietekas no austrumiem, nav pietekas no dienvidiem, nav pietekas no rietumiem, nav pietekas no ziemeļiem; un ilgu laiku nelīst – zem zemes plūstošās vēsās ūdens straumes piepilda šo ezeru no iekšienes, pievienojas un piepilda to ar vēsu ūdeni, un ezerā

vairs nav palicis nekas, kas nebūtu piepildīts ar vēsu ūdeni.

Līdzīgā veidā, diženais ķēniņš, mūks piepilda un piesātina, pieliedams savu ķermeni ar baudu un vieglumu, ko rada meditātīvā koncentrācija.

Visā viņa ķermenī vairs nav palicis nekas, kas nebūtu meditātīvās koncentrācijas radītās baudas un viegluma piesātināts.

Diženais ķēniņš, tāds ir reāls labums no vientuļniecības, vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības.

66. Bez tam, diženais ķēniņš, atdalījies no baudas, mūks sasniedz objektivitāti; uzmanīgs un saprotošs, viņš ķermenī izjūt vieglumu – tā viņš sasniedz un atrodas trešajā dhjanā, par kuru saka svētie: „Kurš objektīvs un uzmanīgs, uzturas vieglumā”.

Viņš piepilda un piesātina, pieliedams savu ķermeni ar vieglumu, atdalījies no baudas. Visā viņa ķermenī vairs nav palicis nekas, kas nebūtu viegluma caurausts, brīvs no baudas pieredzēšanas.

67. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā lotosa dīķi ar ziliem, vai sarkaniem, vai baltiem lotosa ziediem, starp zilajiem lotosiem, vai sarkanajiem lotosiem, vai baltajiem lotosiem, ūdenī augušie, ūdens mazgātiem, ir daži, kuri pilnībā iegrimuši ūdenī; no galotnes līdz saknei tie pārklāti, piepildīti, piesātināti, un caurvīti ar aukstu ūdeni. Un šajos zilajos, vai sarkanajos, vai baltajos lotosos nav palicis nekas, kas nebūtu piepildīts ar vēso ūdeni. Līdzīgā veidā, diženais ķēniņš, mūks piepilda un piesātina, piepildīdams savu ķermeni ar vieglumu, atdalījies no baudas. Visā viņa ķermenī vairs nav palicis nekas, kas nebūtu viegluma caurausts, brīvs no baudas pieredzēšanas.

Diženais ķēniņš, tāds ir reāls labums no vientuļniecības, vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības.

68. Turklāt, diženais ķēniņš, atdalījies no viegluma un atdalījies no sāpēm, līdzīgi kā pirms tam viņš atstāja garīgo baudu un neapmierinātību, mūks sasniedz ceturto dhjanu un uzturas tajā bez sāpēm un bez viegluma, objektivitātes un uzmanīguma tīrībā. Viņš sēd, piepildījis savu ķermeni ar tīro un skaidro apzināšanos. Viņa ķermenī nav palicis nekā, kas nebūtu tīrās un skaidrās apzināšanās caurausts.

Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā ja šeit sēdētu cilvēks, no galvas līdz kājām ietīts baltā audumā, tā ka visā viņa ķermenī nebūtu vietas, ko nepārklātu baltais audums, Diženais ķēniņš, līdzīgā veidā mūks sēd, piepildījis savu ķermeni ar tīro un skaidro apzināšanos. Viņa ķermenī nav palicis nekā, kas nebūtu tīrās un skaidrās apzināšanās caurausts.

69. Un tālāk, diženais ķēniņš, ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, mūks virza un pievērš savu prātu uz pilnīgajām zināšanām. Viņš pilnībā saprot: „Lūk, šis mans ķermenis, kuram ir forma, sastāvošs no četriem dižajiem elementiem, dzimis no mātes un tēva, uzturēts ar rīsiem un pienu, pakļauts nepastāvīgumam, novecošanai, nolietošanai, sabrukumam, satrūdēšanai. Un lūk mana apziņa atrodas tajā un saistīta ar ķermeni”.

70. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā ja dārgakmenī lazurītā (13) – sarkanā, dārgā, astoņām šķautnēm, lieliski noslīpētā, visām akmens īpašībām apveltītam – būtu ievērtā dzija: zila, vai dzeltena, vai sarkana, vai balta, vai pelēka. Tad ar redzi apveltīts cilvēks, paņēmis akmeni rokās, var izšķirt: „Lūk, dārgakmens lazurīts – sarkans, dārgs, astoņām šķautnēm, lieliski noslīpēts, visām akmens īpašībām apveltīts. Tajā ievērtā dzija: zila, vai dzeltena, vai sarkana, vai balta, vai pelēka”.

Diženais ķēniņš, līdzīgā veidā mūks ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, virza uz pilnīgajām zināšanām. Viņš pilnībā saprot: „Lūk, šis mans ķermenis, kuram ir forma, sastāvošs no četriem dižajiem elementiem, dzimis no mātes un tēva, uzturēts ar rīsiem un pienu, pakļauts nepastāvīgumam, novecošanai, nolietošanai, sabrukumam, satrūdēšanai. Un lūk mana apziņa atrodas tajā un saistīta ar ķermeni”(14).

Diženais ķēniņš, tāds ir reāls labums no vientuļniecības, vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības.

71. Tā ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu tāda ķermeņa radīšanai, kas sastāv no apziņas. No šā ķermeņa viņš veido citu ķermeni, kam ir no apziņas sastāvoša forma, kam piemīt visi lielie un mazie locekļi, ar pilnīgiem sajūtu orgāniem.

Diženais ķēniņš, tas ir līdzīgi kā ja cilvēks no mundža zāles kušķa izvilktu vienu stiebru. Viņš var nodomāt: „Lūk – mundža zāles kušķis, lūk – stiebrs, mundža – viens, bet stiebrs – cits, taču stiebrs izvilkts no mundžas”.

Vai, diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā ja cilvēks izvilktu zobenu no maksts. Viņš var nodomāt: „Lūk – zobens, lūk – maksts, zobens –viens, bet

maksts – cits, taču zobens izvilks no maksts.

Vai, diženais ķēniņ, tas līdzīgi kā ja cilvēks izvilktu čūsku no tās nomestās ādas. Viņš var nodomāt: „Lūk – čūska, lūk – āda, čūska –viens, bet āda – cits, taču čūska izvilka no ādas.

Diženais ķēniņ, līdzīgā veidā mūks ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu tāda ķermeņa radīšanai, kas sastāv no apziņas. No šā ķermeņa viņš veido citu ķermeni, kam ir no apziņas sastāvoša forma, kam piemīt visi lielie un mazie locekļi, ar pilnīgiem sajūtu orgāniem. (15)

Diženais ķēniņ, tāds ir reāls labums no vientuļniecības, vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības. 72. Tā ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu dažādu veidu pārdabiskajām spējām. Viņš jūt dažādu pārdabisko spēju veidus: būdams viens, viņš kļūst daudzskaitlīgs; būdams daudzskaitlīgs, kļūst viens. Viņš kļūst ar acīm redzams un neredzams. Viņš netraucēti, bez šķēršļiem iet cauri sienām, vaļņiem un kalniem, it kā tie būtu tukša telpa. Viņš ieiet zemē un iznāk no tās, it kā tā būtu ūdens. Viņš iet pa ūdeni un neslīkst, it kā tā būtu zeme. Sēžot ar sakrustotām kājām, viņš lido pa debesīm, gluži kā spārnots putns. Pat sauli un mēnesi, lieliskus un varenus, viņš aizskar, tiem pieskaras. Līdz pat Brahmas debesīm viņš spējīgs darboties ar sava ķermeņa palīdzību.

73. Diženais ķēniņ, tas līdzīgi kā ja pieredzējis podnieks, vai viņa palīgs spēj no pareizi sagatavota māla izveidot jebkādas formas trauku, kādu vien viņš vēlētos.

Vai arī, diženais ķēniņ, tas līdzīgi kā ja pieredzējis ziloņkaula grebējs, vai viņa palīgs spēj no pareizi sagatavota ziloņkaula izveidot jebkādas formas trauku, kādu vien viņš vēlētos.

Vai arī, diženais ķēniņ, tas līdzīgi kā ja pieredzējis zeltkalis, vai viņa palīgs spēj no pareizi sagatavota zelta izveidot jebkādas formas trauku, kādu vien viņš vēlētos.

Diženais ķēniņ, līdzīgā veidā mūks ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu dažādu veidu pārdabiskajām spējām. Viņš jūt dažādu pārdabisko spēju veidus:

būdams viens, viņš kļūst daudzskaitlīgs; būdams daudzskaitlīgs, kļūst viens. Viņš kļūst ar acīm redzams un neredzams. Viņš netraucēti, bez šķēršļiem iet cauri sienām, vaļņiem un kalniem, it kā tie būtu tukša telpa. Viņš ieiet zemē un iznāk no tās, it kā tā būtu ūdens. Viņš iet pa ūdeni un neslīkst, it kā tā būtu zeme. Sēžot ar sakrustotām kājām, viņš lido pa debesīm, gluži kā spārnots putns. Pat sauli un mēnesi, lieliskus un varenus, viņš aizskar, tiem pieskaras. Līdz pat Brahmas debesīm viņš spējīgs darboties ar sava ķermeņa palīdzību.

Diženais ķēniņš, tāds ir reāls labums no vientuļniecības, vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības.

74. Tā ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu dievišķajai dzirdei. Ar dievišķo dzirdi, tīru, cilvēcisko dzirdi pārspējošu, viņš dzird gan dievišķās, gan cilvēciskās skaņas, kā tālās, tā tuvās.

75. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā cilvēks, pa ceļu ejošs, var dzirdēt bingu, bundziņu, gliemežnīcu, cimbalu un cītaru skaņas, un varētu nodomāt: „Lūk bingu skaņa, lūk bundziņu skaņa, lūk gliemežnīcu, cimbalu un cītaru skaņas”.

Diženais ķēniņš, līdzīgā veidā mūks ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu dievišķajai dzirdei. Ar dievišķo dzirdi, tīru, cilvēcisko dzirdi pārspējošu, viņš dzird gan dievišķās, gan cilvēciskās skaņas, kā tālās, tā tuvās.

Diženais ķēniņš, tāds ir reāls labums no vientuļniecības, vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības.

76. Tā ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu izsmeļošajām zināšanām par citu būtņu domām. Uztverot ar savu prātu citu būtņu, citu personu prātus, viņš tos padziļināti saprot: Alkatības pārņemtu prātu viņš atpazīst kā Alkatības pārņemtu prātu. No Alkatības brīvu prātu viņš atpazīst kā prātu, brīvu no Alkatības. Naida pārņemtu prātu viņš atpazīst kā Naida pārņemtu prātu. No Naida brīvu prātu viņš atpazīst kā prātu, brīvu no Naida. Neziņas pārņemtu prātu viņš atpazīst kā Neziņas pārņemtu prātu. No Neziņas brīvu prātu viņš atpazīst kā prātu, brīvu no Neziņas.

Koncentrētu prātu viņš atpazīst kā koncentrētu prātu. Izklīdētu prātu viņš

atpazīst kā izkļiedētu prātu. Augstāku prātu viņš atpazīst kā augstāku prātu. Zemāku prātu viņš atpazīst kā zemāku prātu. Pārspējošu prātu viņš atpazīst kā pārspējošu prātu. Nepārspējošu prātu viņš atpazīst kā nepārspējošu prātu. Prātu, kas atrodas samadhi, viņš atpazīst kā prātu, kas atrodas samadhi. Prātu, kas neatrodas samadhi, viņš atpazīst kā prātu, kas neatrodas samadhi. Apskaidrību sasniegušu prātu, viņš atpazīst kā Apskaidrību sasniegušu prātu. Apskaidrību nesasnējušu prātu, viņš atpazīst kā Apskaidrību nesasnējušu prātu.

77. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā uzcirsties mīloša sieviete, vai vīrietis, vai pusaudzis, apskatot savu atspulgu tīrā un skaidrā spogulī, vai traukā ar dzidru ūdeni, ievērotu uz sejas dzimumzīmīti, ja tās būtu dzimumzīmītes; vai ievērotu, ka uz sejas nav dzimumzīmītes, ja uz tās nebūtu dzimumzīmītes.

Diženais ķēniņš, līdzīgā veidā mūks ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu izsmelošajām zināšanām par citu būtņu domām. Uztverot ar savu prātu citu būtņu, citu personu prātus, viņš tos padziļināti saprot: Alkatības pārņemtu prātu viņš atpazīst kā Alkatības pārņemtu prātu. No Alkatības brīvu prātu viņš atpazīst kā prātu, brīvu no Alkatības. Naida pārņemtu prātu viņš atpazīst kā Naida pārņemtu prātu. No Naida brīvu prātu viņš atpazīst kā prātu, brīvu no Naida. Neziņas pārņemtu prātu viņš atpazīst kā Neziņas pārņemtu prātu. No Neziņas brīvu prātu viņš atpazīst kā prātu, brīvu no Neziņas. Koncentrētu prātu viņš atpazīst kā koncentrētu prātu. Izkļiedētu prātu viņš atpazīst kā izkļiedētu prātu. Augstāku prātu viņš atpazīst kā augstāku prātu. Zemāku prātu viņš atpazīst kā zemāku prātu. Pārspējošu prātu viņš atpazīst kā pārspējošu prātu. Nepārspējošu prātu viņš atpazīst kā nepārspējošu prātu. Prātu, kas atrodas samadhi, viņš atpazīst kā prātu, kas atrodas samadhi. Prātu, kas neatrodas samadhi, viņš atpazīst kā prātu, kas neatrodas samadhi. Apskaidrību sasniegušu prātu, viņš atpazīst kā Apskaidrību sasniegušu prātu. Apskaidrību nesasnējušu prātu, viņš atpazīst kā Apskaidrību nesasnējušu prātu.

Diženais ķēniņš, tāds ir reāls labums no vientuļniecības, vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības.

78. Tā ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu izsmelošajai zināšanai par

iepriekšējām dzīvēm. Viņš atceras savas neskaitāmās iepriekšējās dzīves, un tieši: vienu piedzimšanu, divas piedzimšanas, trīs piedzimšanas, četras piedzimšanas, piecas piedzimšanas, desmit piedzimšanas, divdesmit piedzimšanas, trīsdesmit piedzimšanas, četrdesmit piedzimšanas, piecdesmit piedzimšanas, simt piedzimšanas, tūkstoš piedzimšanas, simt tūkstoš piedzimšanas, trīs piedzimšanas, daudzu Kalpu (periodu) visumu rašanos, daudzu Kalpu visumu sabrukšanu, daudzu Kalpu visumu rašanos un sabrukšanu. [Viņš atceras]: „Tajā dzīvē man bija tāds un tāds vārds, piederēju tādai un tādai dzimtai, man bija tāda un tāda āriene, tāda un tāda bija mana pārtika, es izjutu tādas un tādas baudas un ciešanas, un mana dzīve beidzās tādā un tādā veidā. Un pēc tam, kad nomiru, es pārdzimu tur un tur, un tur, tajā dzīvē man bija tāds un tāds vārds, piederēju tādai un tādai dzimtai, man bija tāda un tāda āriene, tāda un tāda bija mana pārtika, es izjutu tādas un tādas baudas un ciešanas, un mana dzīve beidzās tādā un tādā veidā. Un pēc tam, kad nomiru, es pārdzimu šeit.” Tā viņš atceras savas neskaitāmās iepriekšējās dzīves ar visām to īpašībām un īpatnībām.

79. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā ja cilvēks dotos no sava ciemata uz citu ciematu, no tā ciemata dotos uz nākamo ciematu, no tā ciemata atgrieztos savā ciematā. Viņš varētu nodomāt: „Lūk, es atnācu savā ciematā no tāda un tāda ciemata – tur es tā un tā stāvēju, tā un tā sēdēju, tā un tā runāju, tā un tā klusēju. Un no tā ciemata es aizdevos uz to ciematu - tur es tā un tā stāvēju, tā un tā sēdēju, tā un tā runāju, tā un tā klusēju. Un no tā ciemata es atgriezos savā ciematā”.

Diženais ķēniņš, līdzīgā veidā mūks ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu izsmeļošajai zināšanai par iepriekšējām dzīvēm. Viņš atceras savas neskaitāmās iepriekšējās dzīves, un tieši: vienu piedzimšanu, divas piedzimšanas, trīs piedzimšanas, četras piedzimšanas, piecas piedzimšanas, desmit piedzimšanas, divdesmit piedzimšanas, trīsdesmit piedzimšanas, četrdesmit piedzimšanas, piecdesmit piedzimšanas, simt piedzimšanas, tūkstoš piedzimšanas, simt tūkstoš piedzimšanas, trīs piedzimšanas, daudzu Kalpu (periodu) visumu rašanos, daudzu Kalpu visumu sabrukšanu, daudzu Kalpu visumu rašanos un sabrukšanu. [Viņš atceras]: „Tajā dzīvē man bija tāds un tāds vārds, piederēju tādai un tādai dzimtai, man bija tāda un tāda āriene, tāda un tāda bija mana pārtika, es

izjutu tādas un tādas baudas un ciešanas, un mana dzīve beidzās tādā un tādā veidā. Un pēc tam, kad nomiru, es pārdzimu tur un tur, un tur, tajā dzīvē man bija tāds un tāds vārds, piederēju tādai un tādai dzimtai, man bija tāda un tāda āriene, tāda un tāda bija mana pārtika, es izjutu tādas un tādas baudas un ciešanas, un mana dzīve beidzās tādā un tādā veidā. Un pēc tam, kad nomiru, es pārdzimu šeit.” Tā viņš atceras savas neskaitāmās iepriekšējās dzīves ar visām to īpašībām un īpatnībām.

Diženais ķēniņš, tāds ir reāls labums no vientuļniecības, vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības.

80. Tā ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu izsmeļošajai zināšanai par dzīvo būtņu nāvi un nākamo pārdzimšanu. Ar dievišķo redzi, cilvēcisko redzi pārspējošu, viņš redz kā dzīvās būtnes mirst un pārdzimst, - viņš pilnībā saprot, kā atbilstoši savai karmai būtnes kļūst par zemākām un augstākām, skaistām un neglītām, laimīgām un nelaimīgām: „Diemžēl! Lūk, šīs būtnes veica negatīvās darbības ar ķermeni, veica negatīvās darbības ar runu, veica negatīvās darbības ar prātu, apvainoja svētos, turējās pie nepareiziem uzskatiem, un uzkrāja nepareizo uzskatu karmu. Pēc ķermeņa sabrukuma un nāves viņi pārdzims zemākajās pasaulēs, ciešanu un bēdu pasaulēs, pārdzims ellē”. Vai arī: „Lūk, šīs būtnes veica pozitīvās darbības ar ķermeni, veica pozitīvās darbības ar runu, veica pozitīvās darbības ar prātu, neapvainoja svētos, turējās pie pareiziem uzskatiem, un uzkrāja pareizo uzskatu karmu. Pēc ķermeņa sabrukuma un nāves viņi pārdzims svēto pasaulēs, pārdzims Debesu pasaulē”. Tā ar dievišķo redzi, cilvēcisko redzi pārspējošu, viņš redz kā dzīvās būtnes mirst un pārdzimst, - viņš pilnībā saprot, kā atbilstoši savai karmai būtnes kļūst par zemākām un augstākām, skaistām un neglītām, laimīgām un nelaimīgām.

81. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā ja pilsētas centrālajā laukumā būtu augsta celtne, un tās virsotnē stāvošs cilvēks ar labu redzi, vērotu kā cilvēki ieiet un iznāk no mājas, staigātu pa ielām un sēd centrālajā laukumā. Viņš varētu nodomāt: „Šie cilvēki ieiet mājā – tie iziet, šie – staigā pa ielām, tie – sēd centrālajā laukumā”.

Diženais ķēniņš, līdzīgā veidā mūks ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu

izsmeļošajai zināšanai par dzīvo būtņu nāvi un nākamo pārdzimšanu. Ar dievišķo redzi, cilvēcisko redzi pārspējošu, viņš redz kā dzīvās būtnes mirst un pārdzimst, - viņš pilnībā saprot, kā atbilstoši savai karmai būtnes kļūst par zemākām un augstākām, skaistām un neglītām, laimīgām un nelaimīgām: „Diemžēl! Lūk, šīs būtnes veica negatīvās darbības ar ķermeni, veica negatīvās darbības ar runu, veica negatīvās darbības ar prātu, apvainoja svētos, turējās pie nepareiziem uzskatiem, un uzkrāja nepareizo uzskatu karmu. Pēc ķermeņa sabrukuma un nāves viņi pārdzims zemākajās pasaulēs, ciešanu un bēdu pasaulēs, pārdzims ellē”. Vai arī: „Lūk, šīs būtnes veica pozitīvās darbības ar ķermeni, veica pozitīvās darbības ar runu, veica pozitīvās darbības ar prātu, neapvainoja svētos, turējās pie pareiziem uzskatiem, un uzkrāja pareizo uzskatu karmu. Pēc ķermeņa sabrukuma un nāves viņi pārdzims svēto pasaulēs, pārdzims Debesu pasaulē”. Tā ar dievišķo redzi, cilvēcisko redzi pārspējošu, viņš redz kā dzīvās būtnes mirst un pārdzimst, - viņš pilnībā saprot, kā atbilstoši savai karmai būtnes kļūst par zemākām un augstākām, skaistām un neglītām, laimīgām un nelaimīgām.

Diženais ķēniņš, tāds ir reāls labums no vientuļniecības, vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības. 82. Tā ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu izsmeļošajai zināšanai par iekāru pārtraukšanu. Viņam piemīt izsmeļoša pilnīgā izpratne: „Tās ir ciešanas”, izsmeļoša pilnīgā izpratne: „Tāda ir ciešanu izcelšanās”, izsmeļoša pilnīgā izpratne: „Tāda ir ciešanu pārtraukšana”, izsmeļoša pilnīgā izpratne: „Tas ir ceļš, vedošs uz ciešanu pārtraukšanu”. Viņam piemīt izsmeļoša pilnīgā izpratne: „Tā ir iekāre”, izsmeļoša pilnīgā izpratne: „Tāda ir iekāres izcelšanās”, izsmeļoša pilnīgā izpratne: „Tāda ir iekāres pārtraukšana”, izsmeļoša pilnīgā izpratne: „Tas ir ceļš, vedošs uz iekāres pārtraukšanu”.

Viņam, tā saprotošam, tā redzošam, prāts atbrīvojas no pasaulīgo vēlmju iekāres, atbrīvojas no eksistēšanas iekāres, atbrīvojas no neziņas iekāres. Atbrīvošanos sasniegušajam rodas izsmeļoša sapratne: „Esmu sasniegjis Atbrīvošanos”. Viņš izsmeļoši saprot: „Beigušās pārdzimšanas, svētās dzīves mērķis sasniegts; izdarīts, kas bija nepieciešams izdarīts, pēc šīs dzīves nebūs vairāk dzimšanu”.

83. Diženais ķēniņš, tas līdzīgi kā ja kalnu ielejas vidū būtu tīrs, dzidrs,

mierīgs ezers, un ar tā krastā sēdošs cilvēks, ar labu redzi apveltīts, redz tā dziļēs austeru gliemežvākus, smiltis un oļus, kā kustās un apstājas zivju bars. Viņš varētu nodomāt: „Lūk – tīrs, dzidrs, mierīgs ezers, tajā - austeru gliemežvāki, smiltis un oļi, kustās un apstājas zivju bars.”

Diženais ķēniņš, līdzīgā veidā mūks ar prātu, kas atrodas samadhi, tīru, skaidru, neaptraipītu, bez piesārņojumiem, paklausīgu un savāktu, nelokāmu, sasniegušu nosvērtību, viņš virza un pievērš savu prātu izsmelošajai zināšanai par iekāru pārtraukšanu. Viņam piemīt izsmeloša pilnīgā izpratne: „Tās ir ciešanas”, izsmeloša pilnīgā izpratne: „Tāda ir ciešanu izcelšanās”, izsmeloša pilnīgā izpratne: „Tāda ir ciešanu pārtraukšana”, izsmeloša pilnīgā izpratne: „Tas ir ceļš, vedošs uz ciešanu pārtraukšanu”. Viņam piemīt izsmeloša pilnīgā izpratne: „Tā ir iekāre”, izsmeloša pilnīgā izpratne: „Tāda ir iekāres izcelšanās”, izsmeloša pilnīgā izpratne: „Tāda ir iekāres pārtraukšana”, izsmeloša pilnīgā izpratne: „Tas ir ceļš, vedošs uz iekāres pārtraukšanu”.

Viņam, tā saprotošam, tā redzošam, prāts atbrīvojas no pasaulīgo vēlmju iekāres, atbrīvojas no eksistēšanas iekāres, atbrīvojas no neziņas iekāres. Atbrīvošanos sasniegušajam rodas izsmeloša sapratne: „Esmu sasniedzis Atbrīvošanos”. Viņš izsmeloši saprot: „Beigušās pārdzimšanas, svētās dzīves mērķis sasniegts; izdarīts, kas bija nepieciešams izdarīts, pēc šīs dzīves nebūs vairāk dzimšanu” (16).

Diženais ķēniņš, tāds ir reāls labums no vientuļniecības, vēl brīnišķīgāks un augstāks par iepriekšējiem reālajiem ieguvumiem no vientuļniecības. Un nav, diženais ķēniņš, citu reāli ieguvumi no vientuļniecības, kuri pārspētu un būtu lieliskāki par šo vientuļniecības reālo labumu.

84. Kad tā tika pateikts, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta teica Visgodājamākajam:

– Cik brīnišķīgi, Godājamais Skolotāj! Godājamais Skolotāj, tas līdzinās kā ja apgriezto atgrieztu izejas pozīcijā, vai kā ja apslēpto atklātu, vai kā ja tam, kurš apmaldījies, izskaidrotu ceļu, vai kā ja tumsā ienestu eļļas gaismekli, lai redzošie spētu saskatīt fermu. Godājamais Skolotāj, līdzīgā veidā Visgodājamākais ar daudzajām alegorijām padarījis Dharmu saprotamu. Godājamais Skolotāj, es pieņemu patvērumu Visgodājamākajā, Dharmā un mūku Kopienā (Budā, Dharmā un Sanghā). Lai visgodājamākais mani uzskata par savu pasaulīgo sekotāju, kurš pieņēmis viņā patvērumu, no šodienas uz visu atlikušo mūžu. Godājamais

Skolotāj, mani nomāc noziegumi, kuri izdarīti: aiz neziņas, aiz maldiem, aiz destruktīvās uzvedības, es varas dēļ atņēmu dzīvību tēvam, taisnīgam, labestīgam ķēniņam. Godājamais Skolotāj, lai Visgodājamākais pieņem manu nožēlu par noziegumiem, lai nākotnē es spētu sevi apvaldīt.

85. – Neapšaubāmi, diženais ķēniņ, tu esi apkrāvis sevi ar noziegumiem, kuri izdarīti: aiz neziņas, aiz maldiem, aiz destruktīvās uzvedības, varas dēļ tu atņēmi dzīvību tēvam, taisnīgam, labestīgam ķēniņam. Taču pa cik tu, diženais ķēniņ, apzinies izdarītos noziegumus, nožēlo tos atbilstoši Likumam, mēs pieņemam tavu nožēlu. Diženais ķēniņ, Vinajas Likumā cildeno attīstība iespējama, kad cilvēks, apzinājies izdarīto pārkāpumu, to nožēlo atbilstoši Likumam, un praktizē, lai svaldītu sevi nākotnē.

86. Kad tā tika pateikts, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta teica Visgodājamākajam:

–Bet tagad, Godājamais Skolotāj, mēs dosimies – mums vēl daudzas lietas, daudz kas jāpadara.

–Tagad, diženais ķēniņ, rīkojies tā, kā uzskati par vajadzīgu. Un lūk, Magadhas ķēniņš Adžatasatta Vedehiputta, izjuzdams prieku un sajūsmināts par Visgodājamākā vārdiem, uzcēlās no sēdekļa, izrādīdams godbijību Visgodājamākajam, apgāja ap viņu goda apli(17), un devās prom.

87. Tad, drīz vien pēc Magadhas ķēniņa Adžatasattas Vedehiputtas aiziešanas Visgodājamākais vērsās pie mūkiem: - Mūki, šis ķēniņš ir šokēts. Šis ķēniņš ir satriekts, mūki. Patiešām mūki, ja šis ķēniņš nebūtu atņēmis dzīvību savam tēvam (18), taisnīgam, labestīgam ķēniņam, tad jau uz šā sēdekļa viņš būtu ieguvis tīro, neaptraipīto Dharmas redzi.

Lūk, ko sacīja Visgodājamākais. Juzdami apmierinājumu, mūki sajūsminājās pat Visgodājamākā vārdiem.

Pabeigta otrā Samannjaphala sutra.

Piezīmes.

(1) Komarabhačča (komārabhacca) – bērnu slimību ārsts.

(2) Uposathas diena – solījumu un zvērestu diena. Atzīmēta pirmā, astotajā, piecpadsmitajā un divdesmit trešajā mēness dienā. Tradicionāli šajās dienās mūki kopīgi nožēlo savu solījumu un zvērestu pārkāpumus.

(3) – Lietus sezonas pēdējā pilnmēness dienu sauc par Kattika (kattikā – Plejādes zvaigznājs; pilnmēnes šajā laikā atrodas pie šā zvaigznāja), un tas ir oktobris – novembris. Lietus sezona beidzas šajā mēnesī pilnmēness dienā, un šī diena saucās komudī (komudī – mēness gaisma).

(4) Magadha – spēcīga valsts senajā Indijā Budas Šakjamuni dzīves laikā; aizņēma šodienas Biharas štata teritoriju.

(5) Vedehiputta (vedehiputta) – [ķēniņienes] Vedehas dēls.

(6) – Risa Deividsa vārdnīcā (T. W. Rhys Davids, William Stede, editors, The Pali Text Society's Pali-English dictionary) izteikts pieņēmums, ka Nigantha Nataputta bijis džainu kopienas vadītājs. Džainu reliģijas nosaukums nācis no titula – Džina, tas ir Uzvarētājs, titula kuru sekotāji piešķīra Vardhamanam Mahaviram, pēdējam no 24 džainisma praviešiem. Lai izskaidrotu, par kādiem aizliedzošajiem solījumiem runā Nigantha Nataputta, un kāds tiem sakars ar „visiem ūdeņiem”, un kas domāts ar „visi ūdeņi”, jāpaskatās džainisma literatūrā.

Džainisms radies VI – V gadsimtā pirms mūsu ēras Magadhā. Uzskata, ka Magadhas ķēniņš Bimbisara, Adžatasattas tēvs, pirms kļuva par budistu, kādu laiku bijis džainisma piekritējs, kamēr vēl nebija saticis Budu Šakjamuni. Džainismā runā par daudzām individuālām dvēselēm (dživa), kuras savā patiesajā sākuma stāvoklī apveltītas ar viszinību un visvarenību. Taču ir samsāra, kur dvēseles nav brīvas, tās ir pakļautas smalkai karmiskajai matērijai (asrava), kas nosaka to „sasiešanu” (bandha).

Džainismā godina varoņus – tīrthankaras, tie ir „brasla pār samsāras okeāna radītāji”. Pilnīgi iespējams, ka smalko karmisko matēriju senie džaini varēja salīdzināt ar ūdeni: kā ūdens, kas piepilda okeānu, ir okeāna būtība, tā arī smalkā karmiskā matērija ir samsāras okeāna būtība. Un visticamāk, Nigantha Nataputta ar „visi ūdeņi” domājis šo samsāras smalko karmisko matēriju. Cīņa ar „karmām”, ņemto palīgā jogas vingrinājumu metodes, apceres praksi un stingru askētismu ir džaina mācības par glābējiem – atbrīvotājiem pamats. Karma, no kā dvēselei jāatbrīvojas, džainisma priekšstats ir kā smalkā matērija. Šī smalkā matērija veido vienu no dvēseles „ķermeņiem” – „karmisko ķermeni”, kas minās pateicoties nepārtraukti pienākošo jauno karmu plūsmai.

Džainu atbrīvošanās ceļš ir pakāpeniski pārtraukt no šo pienākošo karmu plūsmu, un sagraut „karmisko ķermeni”. Tāpat kā budismā, džaini stingri ievēro aizliedzošos solījumus: 1) nenogalināt dzīvās būtnes (šodienas džaini, lai praktiski ievērot šo solījumu, mutei priekšā sien marles saiti – lai nejauši nenorīt kādu nebūt mušīņu); 2) nezagt; 3) nepārkāpt laulību; 4) nemelot. Piektais džainu (mahavarta) solījums ir nepieņemt liekus dāvinājumus.

(7) – Ar sutrā pieminētajiem sešiem domātājiem parādīta to laiku vispārpieņemtā pasaules uztveri formējošās fundamentālās idejas. Piemēram, Adžita Kesakamba runāja no materiālisma pozīcijām: „Cilvēks ir sastāvošs no četriem dziem elementiem. Kad laiks iztecējis, viņa zemes elements atgriežas un ieiet [ārējā] kopējā zemē, ūdens elements atgriežas un ieiet kopējā ūdenī, uguns elements atgriežas un ieiet kopējā ugunī, vēja elements atgriežas un ieiet kopējā gaisā. Sajūtu uztvere izšķīst telpā... Sabrūkot ķermenim, gan muļķi, gan gudrie pārtrauc savu eksistēšanu, izzūd, neeksistē pēc nāves”.

Līdztekus materiālistiskajam pasaules uzskatam, parādīta ir arī bez cēlonības teorija, tas ir karmas neeksistēšanas ideja. Tā lūk Pakudha Kaččajana apgalvo, ka nedz labie darbi, nedz sliktie nenes savus augļus. Tā ir viena no bez cēlonības teorijām. Arī Makkhala Gosala tāpat attiecināms pie bez cēlonības teorijas piekritējiem: „Bez cēloņiem un nosacījumiem būtnes pagrimuši netikumā. Nav cēloņi un nosacījumi, no kuriem dzīvās būtnes attīrās no netikumiem. Bez cēloņiem un nosacījumiem dzīvās būtnes attīrās no netikuma... Līdzīgi kā gaisā pamests dzijas kamols izzūd tad, kad dzija pilnībā attinusies, tādā pašā veidā nezinošie un gudrie pārdzimst samsārā, pāriet no eksistences uz eksistenci tik ilgi, kamēr nav izsmeltas ciešanas.”

Jautājums bija par to, kāds ir reāls labums no vientuļniecības, uz kuru seši skolotāji neatbildēja, bet automātiski pārstāstīja savu mācību pamatpostulātus.

Izskatīsim katru no šīm teorijām budisma skatījumā. Pirmais, Purana Kassapa apgalvo, ka karmas likums neeksistē. Ja teorija pareiza, tad no kurienes rodas individuālās atšķirības starp dzīvajām būtnēm? Ja nav

cēloņa un sekas, tas ir, ja nav karmas, tad visām būtnēm būtu jārodas identiskos nosacījumos. Jābūt kādam spēkam, kas nosaka dažādību.

Otrais runātājs, Makkhala Gosala: „Bez cēloņiem un nosacījumiem būtnes pagrimuši netikumā. Nav cēloņi un nosacījumi, no kuriem dzīvās būtnes attīrās no netikumiem. Bez cēloņiem un nosacījumiem dzīvās būtnes attīrās no netikuma „, šis uzskats tāpat pamatojās idejā, ka karmas nav. Makkhala Gosala apgalvo, ka viss ir iepriekš noteikt, un tāpēc ciešanas beigsies vienīgi pēc astoņdesmit četriem simtu tūkstošu kalpām. Viņa mācība apgalvo, ka varam darīt pilnīgi visu, kas vien ienāk prātā. Taču šeit rodas jautājums, kad viss sākās un ticis noteikts. Ja viss sācies vienā laikā, tad atkal rodas jautājums, no kurienes individuālās būtņu atšķirības. Ja visu dzīvo būtņu „dzijas” sākušās vienā laikā, un „attinas” ar vienādu ātrumu, tad visām būtnēm būtu jābūt vienādās situācijās, vienādā stāvoklī. Tas, ka tā nav, liecina ka te darbojas vēl kāds spēks.

Trešais, Adžita Kesakamba, materiālisma pozīciju pārstāvis.

Nākamais, Pakudha Kaččajana runā par septiņiem elementiem, no kuriem sastāv mūsu ķermenis, „zemes elements, ūdens elements, uguns elements, gaisa elements, apmierinājums, prieks, ciešanas un septītais – dvēsele. Tādi ir septiņi elementi, mūžīgi, nemainīgi, neradīti, neviena neizveidoti”. Tā ir nemainīguma teorija, kur apgalvots, ka šie septiņi elementi, pat mainoties to parādībām, paliek pilnīgi nemainīgi.

No psihofiziskā viedokļa šai teorijai ir nepilnība. Ciešanu un prieka izjūtas dažādiem cilvēkiem ir atšķirīgas. Pieņemsim, cilvēks saņēmis spēcīgu sitienu, taču ja viņš ir atbilstoši norūdījies, viņam no tā nerodas ciešanas. Taču citam šis pats sitiens radītu lielas ciešanas. Ko domāt par individuālajām garīgajām atšķirībām?

Piektais, Nigantha Nataputta runā par četrām aizliedzošajiem solījumiem, kuri līdzīgi analogiem solījumiem budismā. Taču budismā bez ļaunuma iznīcināšanas sevī ar solījumu palīdzību ir arī labo īpašību kultivēšana ar nopelnu palīdzību.

Pēdējais, Sandžaja Belatthiputta ir sofists, kura teorija apgalvo, ka objekta būtība neko neizsaka par pašu objektu.

(8) – „Apsargāt sajūtu vārtus” nozīmē kontrolēt sešas jutekliskās uztveres: redzi, dzirdi, ožu, tausti, intelektu. Buda teicis, ka pieķeršanās ienāk mūsos caur šiem sešiem vārtiem.

(9) – Kā mūku kopienai pārtikas uzņemšanai neatbilstošu laiku Buda noteicis no rīta līdz pusdienai.

(10) – Pali - /bhuri – zeme, zemes gabals, īpašums.

(11) – Viens Skolotājs šo sutras daļu komentējis šādi: „Šajā vietā Buda Šakjamuni salīdzināja piecus šķēršļus meditācijai ar dažādām lietām. Šis paņēmiens saucas prasmīgie līdzekļi. Prasmīgie līdzekļi – tā nav neprecizitāte, bet vairāku alegoriju izmantošana, kurām sarunbiedrs var piekrist. Ļaujiet man sniegt katra piemēra paskaidrojumu.

Pirmais piemērs – par alkātību. Alkatība – stāvoklis, kad cilvēks, neapmierinādamies ar esošo, iekrīt parādos. Ja cilvēks atbrīvojas no alkātības, tad atbrīvojas arī no parādiem un iegūst apziņas bagātību. Un viņš no šā gūs prieku un jutīs apmierinājumu.

Otrs šķērslis – dusmas. Kāpēc tās salīdzinātas ar slimību? Tāpēc ka dusmas ir slimības cēlonis. Tas ir, dusmas, ienaidis kaitē tev pašam un no tā sākas slimības. Kad lasu Budas Šakjamuni mācības, tad vienmēr izjūtu to dižumu, to savstarpējo saistību. Kāpēc dusmojoties mēs saslimstam? Viss tāpēc, ka tiek zaudēts karstums. Tas ir mums tik ļoti nepieciešamā uguns enerģija aizplūst prom. No tā ķermenis atziest, un mēs saslimstam. Patiešām, Buda Šakjamuni izvēlējies ļoti veiksmīgu alegoriju.

Par otro šķērslī – miegainību – runāts kā par cietumu. Miegainības stāvoklī mūs ieskauj tumši mākoņi, un mēs nevaram no tiem izrauties. Tas ir stāvoklis, kad esam to ierobežoti. Tāpēc šeit tiek runāts par cietumu.

Nākošā ceturktā ir nemiers – tas ir stāvoklis, kad mūs vada mūsu nepareizā informācija. Tas ir aiz informācijas par mūsu pasaulīgajām vēlmēm, apziņa nonāk uzbudinājuma stāvoklī. Mēs esam savu pašu pasaulīgo vēlmju vergi, tāpēc šeit runāts par verdzību.

Pēdējā – par šaubu radīto šķērslī. Kad mums rodas šaubas par patiesību, mēs līdzināmies ceļiniekam grūti pārvāra ceļa posmā. Šaubu dēļ, pat ja

mēs formāli praktizējam patiesību, apziņa ir sarūgtināta. Tieši tāpēc šeit tika dota alegorija ar grūti pārvaramo ceļu. Šaubas nebagātina apziņu.

Bet kāpēc šeit runām par „bagātu un turīgu cilvēku”? Tas norāda, ka sākumā šis cilvēks praktizēja patiesību. Stāties uz patiesības ceļa – tas pats, kas iegūt bagātību. Bet tiklīdz mēs praktizējam patiesību, pat ja mums ir pietiekami nopelni, rodas šaubas., līdzīgas ar „grūti pārvaramo ceļu”.

(12) Samadhi (samādhi) – meditatīvs stāvoklis, kurā subjekts iepazīst meditācijas objektu, koncentrējis uz to uzmanību un iekšēji „savienojies” ar to. Šajā sutras vietā skaidrots, ka pie samadhi noved savstarpēji atkarīga pēctecība: prieks (pāmojja) – bauda (pīti) – klusums (passaddhi) – vieglums (sukha).

(13) Lazurīts (veļuriya) – lapis lazuli, berils.

(14) – Kad pārvarēts samadhi pakāpiens, nāk gudrības pakāpiens. Patiesās pilnīgās zināšanas – tas nozīmē zināt visu. Šīs zināšanas iegūst samadhi rezultātā.

(15) – Šeit runa ir par cita ķermeņa radīšanu, kas saucas par fenomenālo ķermeni, vai iemiesošanās ķermeni (*sansk.* Nirmanakāija). Šis ķermenis spējīgs pārvietoties no elles pasaulēm līdz pat citu Kaislību Pasaules dimensijas debesīm. Šī dimensija ir daļa no Formas Pasaules un tā stiepjas līdz par Brahmas Debesīm. Fenomenālais ķermenis var arī izpausties Kaislību Pasaulē.

(16) – Buda ķēniņam izstāstīja par pārdabiskajiem spēkiem, vai augstāko gudrību, izsmelošo sapratni par iekāru pārtraukšanu. Tieši par to Buda saka: „Un nav, diženais ķēniņ, citu reāli ieguvumi no vientuļniecības, kuri pārspētu un būtu lieliskāki par šo vientuļniecības reālo labumu.” Atbrīvošanās no juteklisko vēlmju iekāres ved pie Atbrīvošanās no Kaislību Pasaules, Atbrīvošanās no eksistēšanas iekāres ved pie Atbrīvošanās no Formu Pasaules, Atbrīvošanās no neziņas iekāres ved pie Atbrīvošanās no Bez Formu Pasaules. Tādējādi, iekāru pārtraukšana līdzvērtīga brīvībai no Trīs Indēm: no Alkatības, Naida un Neziņas. Kur eksistē alkas un pieķeršanās, tur eksistē iekāre.

(17) – Atbilstoši budismā pieņemtajai tradīcijai, goda aplis tiek veikts saules kustības virzienā. Tas ir, Buda paliek ķēniņa labās rokas pusē.

(18)– Adžatasatta bija dēls ķēniņam Bimbisaram, kurš pirmais no valdniekiem pievērsās Budas Šakjamuni mācībai. Taču Budas skolnieks (un brālēns) Devadatta, kurš kaitēja Budam, sakūdīja Adžatasattu: „Jūsu Augstība, Jūs neverēsiet kļūt par ķēniņu. Jūs tā arī beigsiet savu dzīvi, būdams tikai princis. Ja nogalināsiet savu tēvu, kļūsiet par ķēniņu. Ja es nogalināšu Budu Šakjamuni, tad kļūšu par budu”. Tolaik Adžatasatta bija pieķēries Devadattam, un, tā ka Devadatta pastāvīgi viņu kūdīja, viņš nolēma nogalināt savu tēvu. Ieslodzījis tēvu tornī, nedodot viņam ēdienu, Adžatasatta piesprieda tēvam nāvi no bada.

Ķēniņš Adžatasatta, uzklausījis budas Šakjamuni mācību, pieņēma patvērumu Budā, Dharmā un Sanghā, un nožēloja sava tēva slepkavību. Ja ķēniņš nebūtu nogalinājis savu tēvu, tad vien pateicoties šīs brīnišķīgās mācības noklausīšanai no paša Budas būtu pieticis, lai viņš spētu sasniegt Apgaismību.

Ķēniņš ieguva ticību Budam uz visu savu atlikušo dzīvi. Pēc Budas Šakjamuni nāves pirmais budisma koncils notika Magaghā, ķēniņa Adžatasattas aizbildniecībā.

A.J. Sirkinas tulkojums krievu valodā no pali oriģināla.